

Da die beiden Bedingungen kumulativ sind, führt die Feststellung der Nichterfüllung einer dieser Bedingungen zur Zurückweisung der Klage auf einstweilige Aufhebung.

B.6.1. In Bezug auf die Gefahr eines schwer wiedergutzumachenden ernsthaften Nachteils muss eine einstweilige Aufhebung durch den Gerichtshof verhindern können, dass der klagenden Partei durch die unmittelbare Anwendung der angefochtenen Norm ein ernsthafter Nachteil entstehen würde, der bei einer etwaigen Nichtigerklärung nicht oder nur schwer wiedergutzumachen wäre.

B.6.2. Aus Artikel 22 des Sondergesetzes vom 6. Januar 1989 geht hervor, dass zur Erfüllung der zweiten Bedingung von Artikel 20 Nr. 1 dieses Gesetzes die Person, die Klage auf einstweilige Aufhebung erhebt, in ihrer Klageschrift konkrete und präzise Fakten darlegen muss, die hinlänglich beweisen, dass die unmittelbare Anwendung der Bestimmungen, deren Nichtigerklärung sie beantragt, ihr einen schwer wiedergutzumachenden ernsthaften Nachteil zu verursachen droht.

Diese Person muss insbesondere das Bestehen der Gefahr eines Nachteils, seine ernsthafte und schwer wiedergutzumachende Beschaffenheit und den Zusammenhang dieser Gefahr mit der Anwendung der angefochtenen Bestimmungen nachweisen.

B.7. Die klagenden Parteien machen in Bezug auf den schwer wiedergutzumachenden ernsthaften Nachteil geltend, dass sie als Wähler und – was die zweite klagende Partei betrifft – auch als Kandidat für den Gemeinderat durch das Dekret vom 19. April 2024 mit verfassungswidrigen Wahlen konfrontiert würden, weil für die Gemeindewahlen vom 13. Oktober 2024 von der neuen Gemeinde Wingene ausgegangen werde, wodurch der Wahlkreis, die Anzahl wählbarer Plätze für den Gemeinderat und die Anzahl der Kandidaten auf der Gemeinderatsliste geändert würden.

Des Weiteren machen die klagenden Parteien geltend, dass die Fusion der Gemeinden Ruiselede und Wingene vollzogen sein werde, ehe der Gerichtshof über die Nichtigkeitsklage befunden habe, und dass diese Fusion nicht mehr ungeschehen gemacht werden könne, und zwar auch nicht dann, wenn neue Gemeindewahlen organisiert würden. Die Dienste beider Gemeinden würden dann nämlich bereits zusammengelegt worden sein und Ernennungen würden stattgefunden haben. Darüber hinaus werde die neue Gemeinde auch bereits mehrere Entscheidungen mit Rechtsfolgen getroffen haben. Insbesondere würden Steuerverordnungen angepasst und Prämien und Subventionen abgeschafft oder angeglichen werden.

B.8.1. Der Nachteil im Falle von Wahlen, die auf einer verfassungswidrigen Grundlage organisiert würden, ist notwendigerweise ernsthaft, da es sich um eine Verletzung des aktiven und passiven Wahlrechtes selbst handeln würde, einer wesentlichen Grundlage für das Bestehen einer repräsentativen Demokratie.

Dieser Nachteil ist im vorliegenden Fall jedoch nicht schwer wiedergutzumachen. Der Nachteil beschränkt sich auf das Gebiet der fusionierten Gemeinden, d.h. Ruiselede und Wingene, und ist lediglich eine Folge dieser Fusion. Eine eventuelle Nichtigerklärung des Dekrets vom 19. April 2024 würde dazu führen, dass Neuwahlen organisiert werden müssen, bei denen die fusionierten Gemeinden Ruiselede und Wingene erneut als separate Gemeinden angesehen werden, es sei denn, dass ein neues dekretales Eingreifen erfolgt. Ein neues Dekret kann aber beim Gerichtshof angefochten werden. Der Umstand, dass mit Neuwahlen oder mit einer neuen Klage Kosten und ein zusätzlicher Aufwand einhergehen, ändert nichts an dieser Schlussfolgerung.

B.8.2. Der Nachteil, der darin besteht, dass nach der Fusion einerseits die Steuerverordnungen angepasst werden und andererseits Prämien und Subventionen abgeschafft oder angeglichen werden, ist hypothetisch und rein finanzieller Art. Ein finanzieller Nachteil kann nach einer eventuellen Nichtigerklärung des Dekrets vom 19. April 2024 wiedergutmacht werden.

B.8.3. Im Übrigen legen die klagenden Parteien in ihrer Klageschrift nicht dar, wie die Fusion der Gemeinden Ruiselede und Wingene ihnen persönlich, als Einwohner beziehungsweise als Einwohner, Gemeinderatsmitglied und Kandidat für den Gemeinderat, einen schwer wiedergutzumachenden ernsthaften Nachteil zufügen könnte.

B.9. Da eine der Grundbedingungen, damit auf einstweilige Aufhebung erkannt werden kann, nicht erfüllt ist, ist die Klage auf einstweilige Aufhebung zurückzuweisen.

Aus diesen Gründen:

Der Gerichtshof

weist die Klage auf einstweilige Aufhebung zurück.

Erlassen in niederländischer und französischer Sprache, gemäß Artikel 65 des Sondergesetzes vom 6. Januar 1989 über den Verfassungsgerichtshof, am 8. August 2024.

Der Kanzler,
(gez.) Frank Meersschant

Der Präsident,
(gez.) Luc Lavrysen

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER**

[C – 2024/008174]

12 AUGUSTUS 2024. — Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, wat de betalingsregels betreft

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

Dit koninklijk besluit is erop gericht om het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, hierna het "KB AUR", te wijzigen wat de betalingsregels betreft.

Dit ontwerp beoogt met name de afzonderlijke termijnen voor nazicht en betaling af te schaffen. Voortaan wordt slechts in één enkele termijn voorzien waarbinnen het nazicht en de betaling moeten plaatsvinden. Deze termijn wordt vastgesteld op dertig dagen. Het ontwerp voorziet eveneens in uitzonderingen op deze termijn.

**SERVICE PUBLIC FEDERAL
CHANCELLERIE DU PREMIER MINISTRE**

[C – 2024/008174]

12 AOÛT 2024. — Arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 14 janvier 2013 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics, en ce qui concerne les règles de paiement

RAPPORT AU ROI

Sire,

Le présent projet d'arrêté royal vise à modifier l'arrêté royal du 14 janvier 2013 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics, ci-dessous l'AR RGE, en ce qui concerne les règles de paiement.

Le présent projet vise plus particulièrement à supprimer les délais distincts pour les opérations de vérification et de paiement. Il n'est désormais prévu qu'un seul délai dans lequel la vérification et le paiement doivent être réalisés. Ce délai est fixé à trente jours. Des exceptions à ce délai sont également prévues dans le projet.

Motivering van deze wijziging

In artikel 4 van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties worden betalingsregels vastgesteld voor handelstransacties waarbij de schuldenaar een overheidsinstantie is. Deze richtlijn werd, wat de overheidsopdrachten betreft, met name omgezet in het KB AUR.

Het Hof van Justitie heeft een nieuwe verduidelijking aangebracht wat artikel 4 van deze richtlijn betreft. In het arrest C-585/20 van 20 oktober 2022 heeft het Hof geoordeeld dat “artikel 4, leden 3 tot en met 6, van richtlijn 2011/7 aldus moet worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale regeling die op algemene wijze voor alle handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsinstanties voorziet in een betalingstermijn van maximaal 60 kalenderdagen, ook wanneer die termijn bestaat in een aanvankelijke termijn van 30 dagen voor een procedure voor goedkeuring of verificatie van de conformiteit van de geleverde goederen of de verrichte diensten met de overeenkomst en een aanvullende termijn van 30 dagen voor de betaling van de overeengekomen prijs.”

In overweging 51 bij het arrest verduidelijkt het Hof dat “deze letterlijke en contextuele uitlegging van artikel 4 van richtlijn 2011/7 wordt bevestigd door de doelstellingen van deze richtlijn, zoals onder meer het opleggen aan de lidstaten van strengere verplichtingen voor overheidsinstanties met betrekking tot hun transacties met ondernemingen. Zoals blijkt uit de overwegingen 3, 9 en 23 van deze richtlijn, gelezen in hun onderlinge samenhang, worden de inkomensstromen van overheidsinstanties, die een aanzienlijke hoeveelheid betalingen aan ondernemingen verrichten, immers gekenmerkt door een grotere zekerheid, voorspelbaarheid en continuïteit dan die van ondernemingen, kunnen overheidsinstanties tegen gunstigere voorwaarden dan ondernemingen financiering krijgen en zijn die overheidsinstanties voor het bereiken van hun doelen minder afhankelijk van het onderhouden van stabiele commerciële relaties dan ondernemingen. Bovendien leiden lange betalingstermijnen voor deze instanties, net als betalingsachterstanden, tot ongerechtvaardigde kosten voor deze ondernemingen, waardoor hun liquiditeitsproblemen groter worden en hun financiële beheer wordt bemoeilijkt. Tevens zijn deze betalingsachterstanden nadelig voor het concurrentievermogen en de winstgevendheid van deze ondernemingen, aangezien zij ten gevolge van die betalingsachterstanden externe financiering nodig hebben.”

Het KB AUR voorziet echter net, op algemene wijze, in een termijn die een verificatietermijn van dertig dagen en een betalingstermijn van dertig dagen omvat. Zodoende dringt een aanpassing zich op.

Bovendien zal deze wijziging een positieve invloed hebben op het concurrentievermogen van het bedrijfsleven, met name wat de kleine en middelgrote ondernemingen betreft, die vlugger zullen kunnen beschikken over de hun verschuldigde liquiditeiten.

Doorgaans worden de inkomensstromen van overheidsinstanties gekenmerkt door een grotere zekerheid, voorspelbaarheid en continuïteit dan die van ondernemingen. Bovendien kunnen veel overheidsinstanties tegen gunstigere voorwaarden financiering krijgen dan ondernemingen. Tegelijkertijd zijn overheidsinstanties voor het bereiken van hun doelen minder afhankelijk van het onderhouden van stabiele commerciële relaties dan ondernemingen. Lange betalingstermijnen en betalingsachterstanden van overheidsinstanties voor geleverde goederen en diensten leiden tot ongerechtvaardigde kosten voor ondernemingen.(1)

Deze maatregel kadert dan ook in kmo-actie 1 “Stimuleren – Betaling – Wetgeving inzake betaaltermijnen (b2g) en -modaliteiten” van het actieplan ter bevordering van de toegang van de kmo’s tot overheidsopdrachten dat door de Regering in november 2021 werd aangenomen.

Ten slotte moet worden opgemerkt dat, voor de opdrachten die uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van het KB AUR, met name de opdrachten van beperkte waarde, de regels van gemeen recht van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties van toepassing zijn.

Toelichting wat de nieuwe bepalingen betreft

Dit ontwerp voorziet in één enkele termijn, behandelingstermijn genaamd, waarbinnen het nazicht en de betaling moeten plaatsvinden. Deze termijn bedraagt in beginsel dertig dagen. Dit is de algemene regel.

Artikel 3 van dit koninklijk besluit voorziet in een wijziging van artikel 9 van het KB AUR.

Voor overheidsopdrachten geplaatst door aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, zij het enkel voor opdrachten in verband met die specifieke activiteit, wordt er voorzien in een afwijking, op voorwaarde dat, ten eerste, aanbesteders in de opdrachtdocumenten vermelden dat ze van de algemene regel afwijken en in de opdrachtdocumenten voorzien in een procedure voor

Motivation de cette modification

La directive 2011/7/UE du Parlement européen et du Conseil du 16 février 2011 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales fixe, en son article 4, les règles de paiement en ce qui concerne les transactions commerciales dans lesquelles le débiteur est un pouvoir public. Cette directive a notamment été transposée, en ce qui concerne les marchés publics, dans l’AR RGE.

La Cour de Justice a apporté un éclairage nouveau concernant l’article 4 de cette directive. Dans son arrêt C-585/20 du 20 octobre 2022, la Cour a jugé que « l’article 4, paragraphes 3 à 6, de la directive 2011/7 doit être interprété en ce sens qu’il s’oppose à une réglementation nationale qui prévoit, de manière générale, pour toutes les transactions commerciales entre entreprises et pouvoirs publics, un délai de paiement d’une durée maximale de 60 jours civils, y compris lorsque ce délai est composé d’un délai initial de 30 jours pour une procédure d’acceptation ou de vérification de la conformité des marchandises ou des services fournis avec le contrat, suivi d’un délai supplémentaire de 30 jours pour le paiement du prix convenu. ».

Dans le considérant 51 de cet arrêt, la Cour précise que « cette interprétation littérale et contextuelle de l’article 4 de la directive 2011/7 est confirmée par les objectifs poursuivis par cette directive, notamment celui d’imposer aux États membres des obligations renforcées pour les pouvoirs publics s’agissant de leurs transactions avec les entreprises. En effet, ainsi qu’il ressort d’une lecture combinée des considérants 3, 9 et 23 de ladite directive, ces pouvoirs publics, qui effectuent un nombre considérable de paiements aux entreprises, bénéficient de flux de recettes plus sûrs, prévisibles et continus que les entreprises, peuvent obtenir des financements à des conditions plus intéressantes que celles-ci et sont moins tributaires de relations commerciales stables pour réaliser leurs objectifs que les entreprises. Par ailleurs, de longs délais de paiement au bénéfice de ces pouvoirs, à l’instar des retards de paiement, entraînent des coûts injustifiés pour ces entreprises, en aggravant leurs contraintes en matière de liquidité et en rendant plus complexe leur gestion financière, outre qu’ils sont également préjudiciables à la compétitivité et à la rentabilité desdites entreprises, dès lors que celles-ci doivent obtenir des financements externes en raison desdits retards de paiement ».

Or, l’AR RGE prévoit justement, de manière générale, un délai composé d’un délai de vérification de trente jours et d’un délai de paiement de trente jours. C’est pourquoi une adaptation s’impose.

Par ailleurs, cette modification sera bénéfique pour la compétitivité des entreprises et en particulier des petites et moyennes entreprises, qui pourront bénéficier plus tôt des liquidités qui leur sont dues.

En règle générale, les pouvoirs publics bénéficient de flux de recettes plus sûrs, prévisibles et continus que les entreprises. Par ailleurs, bon nombre de pouvoirs publics peuvent obtenir des financements à des conditions plus intéressantes que les entreprises. Dans le même temps, les pouvoirs publics sont moins tributaires de relations commerciales stables pour réaliser leurs objectifs que les entreprises. De longs délais de paiement ou des retards de paiement par les pouvoirs publics pour des marchandises ou des services entraînent des coûts injustifiés pour les entreprises.(1)

Cette mesure s’inscrit donc dans le cadre de l’action 1 « Stimuler – Paiement – Législation en matière de délais et modalités de paiement (b2g) » du plan d’action visant à stimuler l’accès des PME aux marchés publics, qui a été adopté par le Gouvernement en novembre 2021.

Enfin, il convient de noter que pour les marchés exclus du champ d’application de l’AR RGE, notamment les marchés de faible montant, les règles de droit commun contenues dans la loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales s’appliquent.

Explication des nouvelles dispositions

Le présent projet prévoit un délai unique, appelé délai de traitement, durant lequel les opérations de vérification et de paiement doivent être effectuées. Ce délai a en principe une durée de trente jours. Il s’agit là de la règle générale.

L’article 3 du présent arrêté royal prévoit une modification de l’article 9 de l’AR RGE.

Pour les marchés publics passés par des adjudicateurs qui dispensent des soins de santé, uniquement pour les marchés relatifs à l’exercice de cette activité, et qui sont dûment reconnus à cette fin, une dérogation est prévue à condition, premièrement, que les adjudicateurs mentionnent dans les documents du marché qu’ils dérogent à la règle générale et prévoient dans lesdits documents une procédure d’acceptation ou de

aanvaarding of verificatie (procedure waarbij de conformiteit van de geleverde prestaties met de overeenkomst wordt nagegaan); ten tweede, de behandelingstermijn niet meer dan 90 dagen bedraagt, namelijk een verificatietermijn van maximum 30 dagen en een betalingstermijn van maximum 60 dagen; ten derde, aanbesteders in de opdrachtdocumenten de door hen gekozen verificatietermijn opnemen met een maximum van 30 dagen; ten vierde, de alhier beschreven procedure wordt niet louter aangewend om een langere globale betalingstermijn te bekomen. Er hoeft geen motivering opgenomen te worden in de opdrachtdocumenten, maar de aanbesteder moet kunnen aantonen dat de betreffende procedure aangewend wordt om een andere reden dan het bekomen van een langere betalingstermijn.

Indien de aanbesteders niet voldoen aan deze vier cumulatieve voorwaarden, dan is de algemene regel van een behandelingstermijn van maximum 30 dagen van rechtswege van toepassing.

De voormelde benadering waarbij aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken een afzonderlijke verificatietermijn kunnen hanteren, wanneer voldaan is aan alle voormelde voorwaarden, is in overeenstemming met richtlijn 2011/7/EU. Het arrest van het Hof van Justitie van 20 oktober 2022 bepaalt enkel dat artikel 4, leden 3 tot en met 6, van richtlijn 2011/7/EU als volgt moet worden uitgelegd dat “het in de weg staat aan een nationale regeling die op algemene wijze voor alle handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsinstanties voorziet in een betalingstermijn van maximaal 60 kalenderdagen, ook wanneer die termijn bestaat in een aanvankelijke termijn van 30 dagen voor een procedure voor goedkeuring of verificatie van de conformiteit van de geleverde goederen of de verrichte diensten met de overeenkomst en een aanvullende termijn van 30 dagen voor de betaling van de overeengekomen prijs.” (onderstreping zelf toegevoegd). Het weze herhaald dat het geenszins de bedoeling is dat de aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken voor alle opdrachten die ze lanceren zouden van de betreffende afwijkingmogelijkheid gebruik maken. Er moet niet alleen voldaan zijn aan alle voormelde vier voorwaarden. Daarenboven mag enkel afgeweken worden van de algemene regel van behandelingstermijn voor opdrachten die verband houden met hun specifieke activiteit (voor het aankopen van pc's voor administratieve doeleinden, zal bijvoorbeeld dus niet afgeweken kunnen worden van de behandelingstermijn, behalve in die gevallen voorzien in artikel 2, § 2). Gelet op de voormelde voorwaarden moeten de betreffende aanbesteders er in het bijzonder voor waken dat, zij, wanneer ze gebruik maken van de afwijkingmogelijkheid, in de opdrachtdocumenten voorzien in een procedure voor aanvaarding of verificatie en dat de verificatietermijn die aldus wordt ingelast niet louter wordt aangewend om tot een langere globale betalingstermijn te komen.

Wanneer de aanbesteders onder de voormelde voorwaarden gebruik maken van deze afwijkingmogelijkheid, dan wordt dit niet beschouwd als een kennelijke onbillijkheid.

Voor opdrachten die niet onder voornoemde afwijkingmogelijkheid vallen, kan alsnog worden afgeweken van de behandelingstermijn van dertig dagen, indien vier cumulatieve voorwaarden vervuld zijn. Ten eerste moet de aanbesteder deze langere behandelingstermijn uitdrukkelijk vermelden in de opdrachtdocumenten. Ten tweede moet deze afwijking objectief gerechtvaardigd zijn op grond van de bijzondere aard of eigenschappen van de opdracht. Er wordt niet vereist dat er een rechtvaardiging opgenomen wordt in de opdrachtdocumenten. Ten derde mag de behandelingstermijn in geen geval langer zijn dan 60 dagen. Deze voorwaarden zijn dezelfde als deze vermeld in het huidige artikel 9, § 2, tweede lid, van het KB AUR. En ten vierde mag deze verlenging geen kennelijke onbillijkheid jegens de opdrachtnemer behelzen. Deze mogelijkheid tot afwijking kan worden toegepast door alle aanbesteders (als aan de voorwaarden is voldaan) ongeacht de sector waarin ze actief zijn.

Er wordt benadrukt dat er op de aanbesteders een informatieplicht rust aangaande de afwijking van de behandelingstermijn. Met andere woorden, in de opdrachtdocumenten moet in duidelijke bewoordingen worden opgenomen dat er zal worden afgeweken van de behandelingstermijn van 30 dagen. Geïnteresseerde inschrijvers kunnen dan immers een weloverwogen beslissing nemen om al dan niet een offerte in te dienen.

Wat de onbillijkheid betreft, wordt er teruggegrepen naar de huidige bepalingen inzake onbillijkheid van artikel 9 KB AUR.

Artikel 4 van het ontwerp voegt een nieuw artikel 66/1 in dat tot doel heeft gegevens te verkrijgen voor het monitoren van de behandelingstermijnen. Volgens dit artikel moet de aanbesteder een elektronisch formulier invullen dat is opgemaakt door de FOD Beleid en Ondersteuning. In dit formulier vermeldt de aanbesteder of hij opteert voor de toepassing van de in de artikelen 95, §§ 3 en 4, 127 en 160

vérification (procédure permettant de vérifier la conformité des prestations fournies avec le contrat); deuxièmement, que le délai de traitement ne dépasse pas 90 jours, à savoir un délai de vérification de 30 jours au maximum et un délai de paiement de 60 jours au maximum; troisièmement, que les adjudicateurs mentionnent dans les documents du marché le délai de vérification choisi par eux, qui ne peut dépasser 30 jours; et, quatrièmement, que la procédure décrite ici ne soit pas utilisée aux seules fins d'obtenir un délai de paiement global plus long. Aucune motivation ne doit être reprise dans les documents du marché, mais l'adjudicateur doit être en mesure de démontrer que la procédure concernée est utilisée pour une raison autre que l'obtention d'un délai de paiement plus long.

Si les adjudicateurs ne respectent pas ces quatre conditions cumulatives, la règle générale d'un délai de traitement de 30 jours au maximum s'applique de plein droit.

L'approche précitée selon laquelle les adjudicateurs dispensant des soins de santé peuvent utiliser un délai de vérification distinct lorsque toutes les conditions susmentionnées sont rencontrées, est conforme à la directive 2011/7/UE. L'arrêt de la Cour de justice du 20 octobre 2022 établit uniquement que l'article 4, paragraphes 3 à 6, de la directive 2011/7/UE doit être interprété en ce sens « qu'il s'oppose à une réglementation nationale qui prévoit, de manière générale, pour toutes les transactions commerciales entre entreprises et pouvoirs publics, un délai de paiement d'une durée maximale de 60 jours civils, y compris lorsque ce délai est composé d'un délai initial de 30 jours pour une procédure d'acceptation ou de vérification de la conformité des marchandises ou des services fournis avec le contrat, suivi d'un délai supplémentaire de 30 jours pour le paiement du prix convenu. » (propre soulignement). Rappelons que le but recherché n'est pas que les adjudicateurs dispensant des soins de santé utilisent cette possibilité de dérogation pour tous les marchés qu'ils lancent. Ils doivent non seulement satisfaire aux quatre conditions susvisées de façon cumulative, mais, de surcroît, ils ne peuvent déroger à la règle générale du délai de traitement que pour les marchés liés à leur activité spécifique (pour l'achat de PC à des fins administratives, par exemple, il sera impossible de déroger au délai de traitement, sauf dans les cas prévus à l'article 2, § 2). Vu les conditions précitées, les adjudicateurs concernés qui recourent à la possibilité de dérogation veilleront particulièrement à prévoir une procédure d'acceptation ou de vérification dans les documents du marché et à ne pas uniquement utiliser le délai de vérification ainsi prévu pour allonger le délai de paiement global.

Lorsque les adjudicateurs font usage de cette possibilité de dérogation selon les conditions susmentionnées, elle ne sera pas considérée comme un abus manifeste.

Pour les marchés exclus de la possibilité de dérogation susmentionnée, il est toujours possible de déroger au délai de traitement de trente jours si quatre conditions cumulatives sont remplies. Premièrement, l'adjudicateur doit stipuler expressément cette durée du délai de traitement plus longue dans les documents du marché. Deuxièmement, cette dérogation doit pouvoir se justifier objectivement par la nature particulière ou les caractéristiques du marché. Il n'est pas exigé qu'une justification soit reprise dans les documents du marché. Troisièmement, le délai de traitement ne peut en aucun cas être supérieur à 60 jours. Ces conditions sont identiques à ce qui est actuellement prévu à l'article 9, § 2, alinéa 2, de l'AR RGE. Et, quatrièmement, cette prolongation ne peut pas constituer un abus manifeste à l'égard de l'adjudicataire. Cette possibilité de dérogation peut être utilisée par tous les adjudicateurs (si les conditions sont réunies) peu importe leur secteur d'activité.

Il est souligné que les adjudicateurs ont un devoir d'information concernant la dérogation au délai de traitement. En d'autres termes, les documents du marché doivent indiquer dans une formulation claire qu'il y aura une dérogation au délai de traitement de 30 jours. Les soumissionnaires intéressés peuvent alors prendre une décision en toute connaissance de cause de soumettre ou non une offre.

En ce qui concerne l'abus, il reprend les dispositions actuelles en matière d'abus prévues à l'article 9 de l'AR RGE.

L'article 4 du projet introduit un nouvel article 66/1 qui vise à obtenir des données pour permettre de monitorer les délais de traitement. Cet article impose à l'adjudicateur de remplir un formulaire électronique développé par le SPF Stratégie et Appui. L'adjudicateur devra préciser dans ce formulaire s'il fait application du délai général prévu aux articles 95, §§ 3 et 4, 127 et 160 ou s'il fait usage de la dérogation prévue

bedoelde algemene termijn of voor de in artikel 9, §§ 2 of 3/1 bedoelde afwijking. Dit formulier is gekoppeld aan de aankondiging van gegunde opdracht of aan de vereenvoudigde aankondiging van gegunde opdracht.

Artikel 5 van het huidige koninklijk besluit vervangt het woord betalingstermijn door het woord behandelingstermijn in artikel 68 KB AUR. Dit neemt niet weg dat bij een verzet tegen betaling of bij bewarend derdenbeslag ten laste van de opdrachtnemer, de aanbesteder alsnog een verificatie kan uitvoeren. Enkel de termijn voor de betaling dient geschorst te worden.

Bij opdrachten voor werken gaat de behandelingstermijn van dertig dagen in vanaf de ontvangst van de schuldvordering en de gedetailleerde staat van de werken door de aanbesteder. Voor opdrachten voor leveringen is het aanvangsmoment de levering. Voor opdrachten voor diensten begint de termijn te lopen vanaf de vaststelling van de volledige of gedeeltelijke beëindiging van de diensten. Deze laatste vaststelling moet schriftelijk gebeuren opdat de datum ervan zou vaststaan. De modaliteiten ervan moeten ook in de opdrachtdocumenten staan.

Voor een opdracht van werken kan de aanbesteder in de opdrachtdocumenten eisen opnemen omtrent eventuele andere documenten die de aannemer bij zijn schuldvordering zou moeten voegen en die noodzakelijk zijn voor de verificatie ervan door de aanbesteder. Wanneer de aannemer in gebreke blijft een voldoende gedetailleerde staat van de gerealiseerde werken of de andere vereiste documenten te bezorgen, heeft de aanbesteder het recht de schuldvordering te weigeren en zal uiteraard ook de behandelingstermijn geen aanvang kunnen nemen.

Tevens wordt verduidelijkt dat bij opdrachten voor leveringen en diensten de behandelingstermijn van dertig dagen pas begint te lopen wanneer de aanbesteder over de regelmatig opgestelde factuur en de andere, eventueel vereiste documenten beschikt (alsook, bij opdrachten voor diensten, over de lijst van gepresteerde diensten). Hieruit moet worden afgeleid dat de termijn bij opdrachten voor leveringen pas begint te lopen vanaf de levering indien de aanbesteder over de factuur beschikt. Als de levering heeft plaatsgevonden, maar de ondernemer de factuur pas 25 dagen na de levering bezorgt, begint de termijn pas te lopen vanaf de ontvangst van de factuur en niet vanaf de levering. Een soortgelijke redenering geldt voor opdrachten voor diensten, waarbij de termijn van dertig dagen pas begint te lopen vanaf de vaststelling van de volledige of gedeeltelijke beëindiging van de diensten.

Verder wordt opgemerkt dat de factuur regelmatig moet zijn opgesteld. Een onjuiste factuur belet dat de behandelingstermijn begint te lopen.

Voor aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, wordt een termijn van zestig dagen voorzien die echter alleen geldt voor de werken, leveringen en diensten verbonden aan die specifieke activiteit.

Deze uitzonderingsmogelijkheid voor de instellingen in de gezondheidssector werd in richtlijn 2011/7/EU opgenomen omdat de situatie met betrekking tot de betalingsachterstanden in de gezondheidszorg (vanwege patiënten) in een aantal lidstaten bijzonder zorgwekkend was. De instellingen in de gezondheidszorg worden daarbij vaak gedwongen individuele behoeften te verzoeken met beschikbare financiële middelen. De sector van de gezondheidszorg ziet zich geconfronteerd met de uitdaging om in de gezondheidszorg op zodanige wijze prioriteiten vast te stellen dat er een evenwicht ontstaat tussen de behoeften van de individuele patiënten en de financiële middelen die ter beschikking staan. De lidstaten moeten aan de gezondheidssector een zekere mate van flexibiliteit kunnen bieden opdat de instellingen die gezondheidszorg verstrekken aan hun verplichtingen kunnen voldoen.

In de memorie van toelichting voor wat betreft de wijziging aan de wet betalingsachterstand bij de initiële omzetting van richtlijn 2011/7/EU, werd deze uitzondering als volgt gemotiveerd :

“...Ziekenhuizen en verzorgingstehuizen zien zich immers geconfronteerd met verschillende moeilijkheden bij het ontvangen van hun fondsen waarmee zij op hun beurt hun leveranciers dienen te betalen. Een te strikte en korte betalingstermijn zou ‘cashflow’ problemen kunnen opleveren voor de ziekenhuizen. Een substantieel deel van de budgetten verkrijgen de ziekenhuizen via de ziekteverzekering. Verzekerde patiënten dienen enkel het zogenaamde remgeld aan de ziekenhuizen te betalen. De rest van de ziekenhuisfactuur is ten laste van de ziekteverzekering maar wordt gemiddeld pas na 2 à 3 maanden aan het betrokken ziekenhuis terugbetaald. Wat betreft de budgetten die de verzorgingsinstellingen halen uit het deel van de kosten die door de patiënt zelf moeten gedragen worden, moet men ook rekening houden met de regel van de eenheidsfactuur. Deze regel houdt in dat men slechts één factuur naar de

à l'article 9, §§ 2 ou 3/1. Ce formulaire est associé à l'avis d'attribution de marché ou à l'avis d'attribution de marché simplifié.

L'article 5 du présent arrêté royal remplace les mots « délai de paiement » par les mots « délai de traitement » à l'article 68 de l'AR RGE. Ceci n'empêche pas qu'en cas d'opposition au paiement ou de saisie-arrêt conservatoire à charge de l'adjudicataire, l'adjudicateur puisse toujours effectuer une vérification. Seul le délai de paiement doit être suspendu.

Pour les marchés de travaux, le point de départ du délai de traitement de trente jours est la réception par l'adjudicateur de la déclaration de créance et de l'état détaillé des travaux. Pour les marchés de fournitures, le point de départ est la livraison. Pour les marchés de services, le point de départ est la constatation de la fin totale ou partielle des services. A noter que cette dernière constatation doit se faire par écrit afin de lui donner date certaine. Ses modalités doivent en outre être formulées dans les documents du marché.

Pour un marché de travaux, l'adjudicateur peut inclure dans les documents du marché des exigences relatives aux éventuels autres documents à joindre par l'entrepreneur à sa déclaration de créance et qui seraient nécessaires à la vérification de celle-ci par l'adjudicateur. Au défaut pour l'entrepreneur de fournir un état suffisamment détaillé des travaux réalisés ou les autres documents exigés, l'adjudicateur est en droit de refuser la déclaration de créance et il va de soi que le délai de traitement ne pourra donc pas débuter.

Il est également précisé que, pour les marchés de fournitures et les marchés de services, le délai de traitement de trente jours ne commence à courir que lorsque l'adjudicateur est en possession de la facture régulièrement établie et des autres documents éventuellement exigés (et, pour les marchés de services, de la liste des services prestés). Il faut déduire de cette précision que, pour les marchés de fournitures, le délai ne commence à courir à partir de la livraison que si la facture est en possession de l'adjudicateur. Si la livraison venait à être effectuée mais que l'opérateur économique ne fournissait la facture que 25 jours après la livraison, le délai ne commencerait à courir qu'à partir de la réception de la facture et non à partir de la livraison. Un raisonnement similaire s'applique pour les marchés de services pour lesquels le délai de trente jours ne commence à courir qu'à partir de la constatation de la fin totale ou partielle des services.

A noter également qu'il faut que la facture soit régulièrement établie. Une facture incorrecte ne permettrait pas au délai de traitement de commencer à courir.

Pour les adjudicateurs qui dispensent des soins de santé et qui sont dûment reconnus à cette fin, le délai prévu est de soixante jours mais ce délai ne vaut que pour les travaux, les fournitures ou les services relatifs à l'exercice de cette activité.

Cette possibilité d'exemption pour les établissements du secteur des soins de santé a été insérée dans la directive 2011/7/UE car les retards de paiement dans ledit secteur (dus aux patients) étaient particulièrement préoccupants dans un certain nombre d'Etats membres. A cet égard, les établissements de soins de santé sont souvent obligés de concilier besoins des individus et ressources financières disponibles. Le secteur des soins de santé est confronté à la nécessité de fixer des priorités parmi les soins de santé, de manière à établir un équilibre entre les besoins des patients individuels et les ressources financières disponibles. Il convient que les Etats membres aient la possibilité d'accorder au secteur des soins de santé une certaine souplesse afin que les établissements dispensant des soins de santé puissent accomplir leurs obligations.

Lors de la transposition initiale de la directive 2011/7/UE, l'exposé des motifs de la loi modifiant la loi relative au retard de paiement a motivé cette exemption comme suit :

“...Les hôpitaux et les maisons de soins sont en effet confrontés à des difficultés au niveau de la perception des fonds avec lesquels ils doivent à leur tour payer leurs fournisseurs. Un délai de paiement trop strict et trop court pourrait engendrer des problèmes de ‘cashflow’ pour les hôpitaux. Ceux-ci reçoivent une partie substantielle des budgets via l'assurance maladie. Les patients assurés doivent uniquement payer le ticket modérateur aux hôpitaux. Le reste de la facture d'hôpital est à la charge de l'assurance maladie, mais n'est remboursé à l'hôpital concerné que 2 à 3 mois plus tard en moyenne. Il faut également tenir compte de la règle de la facture unique en ce qui concerne les budgets que les établissements de soins retirent de la partie des frais devant être supportés par le patient même. Cette règle implique qu'on ne peut envoyer au patient qu'une seule facture. En toute logique, cette facture ne peut être établie

patiënt mag sturen. Deze factuur kan logischerwijze slechts opgemaakt worden bij het einde van de opname, wat problemen oplevert indien de patiënt voor lange tijd werd opgenomen. De verzorgingsinstellingen vervullen een belangrijke opdracht van algemeen belang. Mochten deze instellingen met financiële problemen te maken krijgen, dan zouden de gevolgen heel ernstig kunnen zijn. Een grotere flexibiliteit in het tegemoetkomen aan hun financiële verplichtingen kan een belangrijk hulpmiddel zijn in het financieel gezond houden van de verzorgingsinstellingen. Belgische verzorgingsinstellingen zijn bovendien in grote mate afhankelijk van andere actoren om de nodige budgetten te ontvangen om hun eigen leveranciers te betalen. Ook in deze optiek lijkt het opportuun om de nodige flexibiliteit te voorzien.” (DOC 53 2927/001).

Deze motivering is vandaag nog steeds actueel. Het complexe betalings- en subsidiesysteem van de actoren in de gezondheidssector, werd niet grondig gewijzigd. Bijgevolg zijn de aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken nog steeds gebaat met een zekere flexibiliteit, wat ons land betreft. Er werd geroepen dat het niet de bedoeling mag zijn dat de gezondheidsinstellingen cashflowproblemen zouden ondervinden wegens een te stringente benadering van de behandelingstermijn voorzien in de wetgeving overheidsopdrachten. Daarenboven kan gemeld worden dat de FOD Beleid & Ondersteuning, voor de periode 1 juli 2023 - 31 december 2023, de betaalgegevens van de Belgische aanbesteders heeft onderzocht. De gemiddelde betalingstermijn voor de ziekenhuizen bedroeg in de betreffende periode 58 dagen. Voor de Federale, Vlaamse, Waalse en Brusselse overheden was de termijn gemiddeld genomen korter (14 om precies te zijn wat het globale gemiddelde betreft). Daaruit kunnen we opmaken dat de actoren van de gezondheidszorg meer tijd nodig hebben om de facturen te betalen. Wel blijven de ziekenhuizen binnen de huidige voorziene betalingstermijn van 60 dagen. Voor de overheden zal de kans op cashflowproblemen zich minder pertinent stellen als bij de ziekenhuizen. Op dat vlak lijken de betreffende aanbesteders zich niet in dezelfde situatie te bevinden. De voormelde gegevens werden wat de ziekenhuizen betreft bekomen door middel van een enquête bij de verschillende ziekenhuizen. De federale overheid kon, voor de betreffende periode, vanwege 29 van de 38 ziekenhuizen een antwoord ontvangen.

Er wordt aan herinnerd dat, in sommige gevallen, de termijn kan worden verlengd. Dit is bijvoorbeeld het geval als de factuur niet tijdig beschikbaar is. Bij opdrachten voor werken bijvoorbeeld gaat de aanbesteder over tot het nazicht en stelt hij een proces-verbaal op aan de hand van de schuldvordering. Na ontvangst van dit proces-verbaal heeft de opdrachtnemer vijf dagen de tijd om de factuur in te dienen. Indien de opdrachtnemer deze termijn van vijf dagen overschrijdt, wordt de behandelingstermijn geschorst voor de periode waarin de termijn voor het indienen van de factuur werd overschreden. Deze aanpak ligt in lijn met wat op heden voorzien is in het KB AUR (zie het huidige artikel 95, § 2, tweede lid, 2°, en § 5, tweede lid, 1°, van het KB AUR).

Er wordt op gewezen dat de hierboven besproken gewijzigde betalingsregels niet gelden in het kader van de betaling van een voorschot krachtens de artikelen 12/1 tot 12/8 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten. Voor deze betalingen is artikel 67 van het KB AUR van toepassing, zoals gewijzigd door artikel 10 van de wet van 22 december 2023, alsook, wanneer de overheidsopdracht geplaagd wordt door een aanbestedende overheid, artikel 4, § 2, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties. In dat laatste geval dient het voorschot bijgevolg betaald te worden binnen een termijn van dertig kalenderdagen te rekenen vanaf de dag volgend op die van het in artikel 67, § 2, van het KB AUR bedoelde schriftelijk en gedateerd verzoek tot betaling, tenzij er een langere betalingstermijn zou zijn overeengekomen overeenkomstig artikel 4, § 2, tweede lid, van de voormelde wet van 2 augustus 2002 (voor zover dit objectief gerechtvaardigd zou zijn door de bijzondere aard of door bepaalde elementen van de overeenkomst). Overeenkomstig artikel 3, tweede lid, van de wet van 2 augustus 2002, is deze laatste wet immers ook van toepassing op handelstransacties tussen ondernemingen en aanbestedende overheden, waarbij de schuldenaar een aanbestedende overheid is, in gevallen waarin er geen bijzondere betalingsregels zijn voorzien op het vlak van de verificatie- en betalingsregels zoals vervat in de algemene uitvoeringsregels (artikel 67 van het KB AUR bevat inderdaad geen bijzondere verificatie- en betalingsregels in deze aspecten worden evenmin elders geregeld in het KB AUR, althans wat het voorschot betreft).

Er is voorzien dat de hierboven besproken wijzigingen in werking treden op 1 januari 2025, voor de opdrachten die vanaf dat moment gelanceerd worden.

qu'à la fin de l'hospitalisation, ce qui pose problème si le patient a été hospitalisé pour une longue période. Les établissements de soins remplissent une mission d'intérêt général importante. Si ces établissements étaient confrontés à des problèmes financiers, les conséquences pourraient être très graves. Une plus grande flexibilité pour répondre à leurs obligations financières peut être un outil important pour assurer la santé financière des établissements de soins. En outre, les établissements de soins belges dépendent dans une large mesure d'autres acteurs pour recevoir les budgets nécessaires au paiement de leurs propres fournisseurs. Dans cette optique également, il semble opportun de prévoir la flexibilité nécessaire.» (DOC 53 2927/001).

Cette motivation est toujours d'actualité. Le système complexe de paiement et de subventionnement des acteurs du secteur des soins de santé n'a pas été fondamentalement modifié. Par conséquent, les adjudicateurs dispensant des soins de santé ont toujours intérêt à bénéficier d'une certaine flexibilité, en ce qui concerne notre pays. Il a été jugé que l'objectif ne pouvait être que les établissements de soins de santé rencontrent des problèmes de *cash-flow* en raison d'une approche trop stricte du délai de traitement prévu dans la législation relative aux marchés publics. Par ailleurs, il convient de noter que le SPF Stratégie & Appui a examiné les données de paiement des adjudicateurs belges pour la période allant du 1er juillet 2023 au 31 décembre 2023. Le délai de paiement moyen pour les hôpitaux au cours de la période examinée était de 58 jours. Pour les autorités fédérales, wallonnes, bruxelloises et flamandes, le délai moyen était plus court (14 pour être précis en ce qui concerne la moyenne globale). Nous pouvons en conclure que les acteurs des soins de santé ont besoin de plus de temps pour payer leurs factures. Les hôpitaux respectent toutefois le délai de paiement actuel de 60 jours. Pour les autorités, le risque de problèmes de *cash-flow* ne se présentera pas de manière aussi pertinente que pour les hôpitaux. Sur ce point, les adjudicateurs concernés ne semblent pas se trouver dans la même situation. En ce qui concerne les hôpitaux, les données susmentionnées ont été collectées au moyen d'une enquête réalisée auprès des différents hôpitaux. Pour la période concernée, l'autorité fédérale a reçu une réponse de 29 des 38 hôpitaux.

Il est rappelé que, dans certains cas, le délai peut être prolongé. C'est notamment le cas lorsque la facture n'est pas disponible à temps. Par exemple, pour les marchés de travaux, l'adjudicateur procède à la vérification et dresse un procès-verbal sur la base de la déclaration de créance. Suite à la réception du procès-verbal, l'adjudicataire dispose de cinq jours pour introduire sa facture. Si l'adjudicataire dépasse ce délai de cinq jours, le délai de traitement est suspendu le temps du dépassement du délai pour introduire la facture. Cette approche est conforme à ce qui est actuellement prévu dans l'AR RGE (voir l'actuel article 95, § 2, alinéa 2, 2°, et § 5, alinéa 2, 1°, de l'AR RGE).

Il convient de noter que les règles de paiement modifiées dont question ci-dessus ne s'appliquent pas dans le cadre du paiement d'une avance en vertu des articles 12/1 à 12/8 de la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics. L'article 67 de l'AR RGE, tel que modifié par l'article 10 de la loi du 22 décembre 2023, est d'application pour ces paiements, de même que l'article 4, § 2, de la loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales, lorsque le marché public est passé par un adjudicateur. Dans ce dernier cas, l'avance doit donc être versée dans un délai de trente jours de calendrier à compter du jour suivant celui de la demande de paiement écrite et datée visée à l'article 67, § 2, de l'AR RGE, à moins qu'un délai de paiement plus long n'ait été convenu conformément à l'article 4, § 2, alinéa 2, de la loi du 2 août 2002 précitée (pour autant qu'il soit objectivement justifié par la nature particulière ou par certains éléments du contrat). En effet, conformément à l'article 3, alinéa 2, de la loi du 2 août 2002, cette dernière loi s'applique également aux transactions commerciales entre entreprises et adjudicateurs, lorsque le débiteur est un adjudicateur, dans les cas où aucune règle de paiement particulière n'est prévue en matière de règles de vérification et de paiement telles que prévues dans les règles générales d'exécution (en effet, l'article 67 de l'AR RGE ne prévoit pas de règles de vérification et de paiement particulières, et ces aspects ne sont pas non plus réglés ailleurs dans l'AR RGE, du moins en ce qui concerne le paiement d'avance).

Il est prévu que les modifications examinées ci-dessus entreront en vigueur le 1er janvier 2025, pour les marchés lancés à partir de cette date.

De datum van 1 januari 2025 werd gekozen zodat aanbesteders een redelijke termijn zouden hebben om zich aan te passen aan de nieuwe regels en zich hierop voor te bereiden. Het gaat om wijzigingen die aanzienlijke gevolgen zullen hebben voor de aanbesteders. Een overhaaste inwerkingtreding van het koninklijk besluit zou ongewenste effecten kunnen hebben. Er zouden situaties kunnen ontstaan waarin aanbesteders niet meer de tijd hebben om het nazicht te verrichten. Dit zou ertoe kunnen leiden dat er geen nazicht wordt verricht of dat de termijn wordt overschreden, waardoor intrest voor betalingsachterstand (momenteel vastgesteld op 12,5 %) moet worden betaald. De betaling van deze intrest voor betalingsachterstand zou voor aanbesteders kwalijke financiële gevolgen kunnen hebben.

Ik heb de eer te zijn,

Sire,
van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaar,

De Eerste Minister,
A. DE CROO

Nota

(1) Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties, overweging 23.

Raad van State
afdeling Wetgeving

Advies 76.540/1 van 17 juni 2024 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, wat de betalingsregels betreft'

Op 21 mei 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Eerste Minister verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, wat de betalingsregels betreft'.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 6 juni 2024. De kamer was samengesteld uit Marnix Van Damme, kamervoorzitter, Brecht Steen en Annelies D'Espallier, staatsraden, Michel Tison, assessor, en Ilse Anné, griffier.

Het rapport is uitgebracht door Peter Schollen, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Annelies D'Espallier, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 juni 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

VOORAFGAANDE OPMERKING

2. Rekening houdend met het ogenblik waarop dit advies wordt gegeven, vestigt de Raad van State de aandacht van de adviesaanvrager erop dat de ontbinding van de Wetgevende Kamers tot gevolg heeft dat de regering sedert die datum en totdat, na de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, een nieuwe regering is benoemd door de Koning, niet meer over de volheid van haar bevoegdheid beschikt. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens die de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van verordeningen noodzakelijk is.

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe een aantal wijzigingen aan te brengen in het koninklijk besluit van 14 januari 2013 'tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten' (hierna: KB AUR) op het vlak van de betalingsregels.

La date du 1er janvier 2025 a été choisie pour laisser un temps raisonnable aux adjudicateurs pour s'adapter et se préparer aux nouvelles règles. Il s'agit de modifications qui auront des conséquences importantes pour les adjudicateurs. Faire entrer en vigueur l'arrêté royal dans la précipitation pourrait créer des effets indésirables. L'on pourrait aboutir à des situations dans lesquelles les adjudicateurs ne disposeraient plus du temps nécessaire pour procéder aux vérifications. Cela pourrait mener à l'absence de vérification ou à un dépassement du délai impliquant le paiement d'intérêts de retard (actuellement fixés à 12,5 %). Le paiement de ces intérêts de retard pourrait avoir des conséquences financières néfastes pour les adjudicateurs.

J'ai l'honneur d'être,

Sire,
de Votre Majesté,
le très respectueux
et très fidèle serviteur,

Le Premier Ministre,
A. DE CROO

Note

(1) Directive 2011/7/UE du Parlement européen et du Conseil du 16 février 2011 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales, considérant 23.

Conseil d'État
section de législation

Avis 76.540/1 du 17 juin 2024 sur un projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal du 14 janvier 2013 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics, en ce qui concerne les règles de paiement'

Le 21 mai 2024, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Premier Ministre à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal du 14 janvier 2013 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics, en ce qui concerne les règles de paiement'.

Le projet a été examiné par la première chambre le 6 juin 2024. La chambre était composée de Marnix Van Damme, président de chambre, Brecht Steen et Annelies D'Espallier, conseillers d'État, Michel Tison, assesseur, et Ilse Anné, griffier.

Le rapport a été présenté par Peter Schollen, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Annelies D'Espallier, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 17 juin 2024.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

2. Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention du demandeur de l'avis sur le fait que la dissolution des Chambres législatives emporte que, depuis cette date et jusqu'à ce que, à la suite de l'élection de la Chambre des représentants, le Roi nomme un nouveau gouvernement, le gouvernement ne dispose plus de la plénitude de ses compétences. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien des compétences ainsi limitées, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

PORTÉE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet d'apporter un certain nombre de modifications à l'arrêté royal du 14 janvier 2013 'établissant les règles générales d'exécution des marchés publics' (ci-après : AR RGE) en ce qui concerne les règles de paiement.

De voornaamste wijziging bestaat erin dat in principe slechts één behandelingstermijn gehanteerd wordt voor het nazicht en de betaling van overheidsopdrachten en dat niet langer gebruik gemaakt wordt van de opdeling in een verificatietermijn en een ervan onderscheiden betalingstermijn (artikelen 1, 7, 9 en 13 van het ontwerp). De behandelingstermijn bedraagt in beginsel dertig dagen, maar onder bepaalde voorwaarden kan deze door de aanbesteder in de opdrachtdocumenten verlengd worden tot maximaal zestig dagen (artikel 2, a), van het ontwerp).

Voor aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, bedraagt de behandelingstermijn zestig dagen, zij het enkel voor de overheidsopdrachten verbonden aan die specifieke activiteit (artikelen 7, 9 en 13 van het ontwerp). Deze aanbesteders mogen werken met een afzonderlijke betalings- en verificatietermijn door in de opdrachtdocumenten te voorzien in een verificatietermijn van maximaal dertig dagen (artikel 2, b), van het ontwerp).

Een aantal bepalingen van het KB AUR wordt aangepast om rekening te houden met de nieuwe regeling omtrent de behandelingstermijn (artikelen 4 tot 12 van het ontwerp) en er wordt in een rapportering door de aanbesteders voorzien om de toepassing daarvan te kunnen monitoren (artikel 3 van het ontwerp).

De inwerkingtreding van de nieuwe regels wordt bepaald op 1 januari 2025 voor de opdrachten waarvan de aankondiging van opdracht vanaf die datum wordt bekendgemaakt of, bij ontstentenis van een verplichting tot voorafgaande bekendmaking, waarvoor vanaf die datum wordt uitgenodigd tot het indienen van een offerte (artikel 14 van het ontwerp).

ALGEMENE OPMERKINGEN

4.1. Het verslag aan de Koning geeft er blijk van dat de stellers van het ontwerp beogen tegemoet te komen aan de overwegingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie in het arrest C-585/20 van 20 oktober 2022.(1)

In het genoemde arrest heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat artikel 4, leden 3 tot en met 6, van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 'betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties' in de weg staat aan een nationale regeling die op algemene wijze voor alle handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsinstanties voorziet in een betalingstermijn van maximaal zestig kalenderdagen, ook wanneer die termijn bestaat in een aanvankelijke termijn van dertig dagen voor een procedure voor goedkeuring of verificatie van de conformiteit van de geleverde goederen of de verrichte diensten met de overeenkomst en een aanvullende termijn van dertig dagen voor de betaling van de overeengekomen prijs. Om die reden wordt overgestapt op het systeem van de (enige) behandelingstermijn van (in principe) dertig dagen.

4.2.1. Wat betreft aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, wordt evenwel op dubbele wijze afgeweken van het ontworpen basissysteem.

Vooreerst wordt voor deze aanbesteders voor opdrachten in verband met hun specifieke activiteit van gezondheidszorg voorzien in een behandelingstermijn van zestig in plaats van dertig dagen.

Artikel 4, lid 4, eerste alinea, b), van richtlijn 2011/7/EU laat een dergelijke verlenging van de betalingstermijn van dertig tot zestig dagen toe voor overheidsorganisaties die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel erkend zijn. De in het ontworpen besluit vermelde behandelingstermijn van zestig dagen voor aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken lijkt bijgevolg richtlijnconform.

4.2.2. De vraag rijst of het verschil in behandeling dat ontstaat tussen opdrachtnemers van aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en opdrachtnemers van andere aanbesteders, in overeenstemming is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.(2)

La principale modification consiste en l'utilisation d'un seul et unique délai de traitement, en principe, pour la vérification et le paiement des marchés publics et en l'abandon de la séparation en un délai de vérification et un délai de paiement distinct (articles 1er, 7, 9 et 13 du projet). Le délai de traitement compte en principe trente jours, mais il peut, sous certaines conditions, être prolongé à soixante jours maximum par l'adjudicateur dans les documents du marché (article 2, a), du projet).

Pour les adjudicateurs qui dispensent des soins de santé et qui sont dûment reconnus à cette fin, le délai de traitement s'élève à soixante jours, uniquement pour les marchés publics relatifs à l'exercice de cette activité spécifique (articles 7, 9 et 13 du projet). Ces adjudicateurs peuvent appliquer des délais de paiement et de vérification distincts en prévoyant dans les documents du marché un délai de vérification maximal de trente jours (article 2, b), du projet).

Un certain nombre de dispositions de l'AR RGE sont adaptées afin de tenir compte du nouveau régime relatif au délai de traitement (articles 4 à 12 du projet) et un rapportage par les adjudicateurs est prévu pour en contrôler l'application (article 3 du projet).

L'entrée en vigueur des nouvelles règles est fixée au 1er janvier 2025 pour les marchés dont l'avis de marché a été publié à partir de cette date ou, à défaut d'une obligation de publication préalable, les marchés pour lesquels l'invitation à introduire une offre a été lancée à partir de cette date (article 14 du projet).

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

4.1. Le rapport au Roi indique que les auteurs du projet entendent répondre aux considérations de la Cour de justice de l'Union européenne formulées dans l'arrêt C-585/20 du 20 octobre 2022 (1).

Dans l'arrêt précité, la Cour de justice a jugé que l'article 4, paragraphes 3 à 6, de la directive 2011/7/UE du Parlement européen et du Conseil du 16 février 2011 'concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales' s'oppose à une réglementation nationale qui prévoit, de manière générale, pour toutes les transactions commerciales entre entreprises et pouvoirs publics, un délai de paiement d'une durée maximale de soixante jours civils, y compris lorsque ce délai est composé d'un délai initial de trente jours pour une procédure d'acceptation ou de vérification de la conformité des marchandises ou des services fournis avec le contrat, suivi d'un délai supplémentaire de trente jours pour le paiement du prix convenu. C'est la raison pour laquelle on passe à un système de délai de traitement (unique) de trente jours (en principe).

4.2.1. En ce qui concerne les adjudicateurs qui dispensent des soins de santé et qui sont dûment reconnus à cette fin, il est toutefois doublement dérogé au système de base en projet.

Tout d'abord, pour ces adjudicateurs, les marchés relatifs à leur activité spécifique de soins de santé bénéficient d'un délai de traitement de soixante jours au lieu de trente jours.

L'article 4, paragraphe 4, premier alinéa, b), de la directive 2011/7/UE permet une telle prolongation du délai de paiement de trente à soixante jours pour les entités publiques dispensant des soins de santé, dûment reconnues à cette fin. Le délai de traitement de soixante jours pour les adjudicateurs qui dispensent des soins de santé, mentionné dans l'arrêt en projet, semble donc conforme à la directive.

4.2.2. La question se pose de savoir si la différence de traitement qui naît entre les adjudicataires des adjudicateurs qui dispensent des soins de santé et les adjudicataires d'autres adjudicateurs est conforme aux articles 10 et 11 de la Constitution.

Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement ne peut se concilier avec les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et si elle est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause ; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé (2).

In overweging 25 van richtlijn 2011/7/EU wordt het voorzien in de mogelijkheid voor de lidstaten om de betalingstermijn te verlengen voor overheidsorganisaties die gezondheidszorg verstrekken, als volgt gemotiveerd:

«De situatie met betrekking tot betalingsachterstanden in de gezondheidszorg is in een groot aantal lidstaten bijzonder zorgwekkend. De stelsels van gezondheidszorg, die een essentieel onderdeel vormen van de sociale infrastructuur van Europa, zien zich naarmate de bevolking van Europa vergriest, er meer van hen wordt verwacht en de geneeskunde zich steeds verder ontwikkelt, vaak gedwongen individuele behoeften en beschikbare financiële middelen met elkaar te verzoenen. Alle stelsels zien zich geconfronteerd met de uitdaging om in de gezondheidszorg op zodanige wijze prioriteiten vast te stellen dat er een evenwicht ontstaat tussen de behoeften van individuele patiënten en de financiële middelen die ter beschikking staan. Daarom moeten de lidstaten de overheidsorganisaties in de gezondheidssector een zekere mate van flexibiliteit kunnen bieden om aan hun verplichtingen te voldoen. Derhalve moet de lidstaten onder bepaalde voorwaarden worden toegestaan de wettelijke betalingstermijn tot maximaal 60 kalenderdagen te verlengen. Niettemin moeten de lidstaten alles in het werk stellen om te garanderen dat betalingen in de gezondheidssector binnen de wettelijke termijnen worden uitgevoerd.»

Uit het verslag aan de Koning blijkt niet of een dergelijke verantwoording relevant is voor het door het ontwerp in het interne recht ingevoerde verschil in behandeling. Hierover bevestigd, verklaarde de gemachtigde:

«Deze uitzonderingsmogelijkheid voor de instellingen in de gezondheidssector werd in richtlijn 2011/7 opgenomen omdat de situatie met betrekking tot de betalingsachterstanden in de gezondheidszorg (vanwege patiënten) in een aantal lidstaten bijzonder zorgwekkend was. De instellingen in de gezondheidszorg worden daarbij vaak gedwongen individuele behoeften te verzoenen met beschikbare financiële middelen. De gezondheidszorg ziet zich geconfronteerd met de uitdaging om in de gezondheidszorg op zodanige wijze prioriteiten vast te stellen dat er een evenwicht ontstaat tussen de behoeften van de individuele patiënten en de financiële middelen die ter beschikking staan. De lidstaten moeten aan de aan de gezondheidssector een zekere mate van flexibiliteit kunnen bieden opdat de instellingen die gezondheidszorg verstrekken aan hun verplichtingen kunnen voldoen.

In de memorie van toelichting voor wat betreft de wijziging aan de wet betalingsachterstand bij de initiële omzetting van richtlijn 2011/7/EU, werd deze uitzondering als volgt gemotiveerd :

‘Ziekenhuizen en verzorgingstehuizen zien zich immers geconfronteerd met verschillende moeilijkheden bij het ontfangen van hun fondsen waarmee zij op hun beurt hun leveranciers dienen te betalen. Een te strikte en korte betalingstermijn zou ‘cashflow’ problemen kunnen opleveren voor de ziekenhuizen. Een substantieel deel van de budgetten verkrijgen de ziekenhuizen via de ziekteverzekering. Verzekerde patiënten dienen enkel het zogenaamde remgeld aan de ziekenhuizen te betalen. De rest van de ziekenhuisfactuur is ten laste van de ziekteverzekering maar wordt gemiddeld pas na 2 à 3 maanden aan het betrokken ziekenhuis terugbetaald. Wat betreft de budgetten die de verzorgingsinstellingen halen uit het deel van de kosten die door de patiënt zelf moeten gedragen worden, moet men ook rekening houden met de regel van de eenheidsfactuur. Deze regel houdt in dat men slechts één factuur naar de patiënt mag sturen. Deze factuur kan logischerwijze slechts opgemaakt worden bij het einde van de opname, wat problemen oplevert indien de patiënt voor lange tijd werd opgenomen. De verzorgingsinstellingen vervullen een belangrijke opdracht van algemeen belang. Mochten deze instellingen met financiële problemen te maken krijgen, dan zouden de gevolgen heel ernstig kunnen zijn. Een grotere flexibiliteit in het tegemoetkomen aan hun financiële verplichtingen kan een belangrijk hulpmiddel zijn in het financieel gezond houden van de verzorgingsinstellingen. Belgische verzorgingsinstellingen zijn bovendien in grote mate afhankelijk van andere actoren om de nodige budgetten te ontfangen om hun eigen leveranciers te betalen. Ook in deze optiek lijkt het opportuun om de nodige flexibiliteit te voorzien.’ DOC 53 2927/001 <https://www.dekamer.be/FLWB/pdf/53/2927/53K2927001.pdf> (p 16).

Deze motivatie is vandaag nog steeds actueel. Het complexe betalings- en subsidiesysteem van de actoren in de gezondheidssector, werd niet grondig gewijzigd. Bijgevolg zijn de aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken nog steeds gebaat met een zekere flexibiliteit, wat ons land betreft. Er werd geoordeeld dat het niet de bedoeling mag zijn dat de gezondheidsinstellingen cashflowproblemen zouden ondervinden wegens een te stringente benadering van de behandelingstermijn voorzien in de wetgeving overheidsopdrachten.

Daarenboven kan gemeld worden dat FOD Beleid & Ondersteuning, voor de periode 1 juli 2023 - 31 december 2023, de betaalgegevens van de Belgische aanbesteders heeft onderzocht. De betreffende gegevens werden overgemaakt aan de diensten van de Europese

Le considérant 25 de la directive 2011/7/UE motive la possibilité prévue pour les États membres de prolonger le délai de paiement pour les entités publiques dispensant des soins de santé, comme suit :

« Dans une grande partie des États membres, les retards de paiement sont particulièrement inquiétants dans le secteur des services de santé. Les systèmes de soins de santé sont souvent obligés, en tant qu'élément fondamental de l'infrastructure sociale en Europe, de concilier besoins des individus et ressources financières disponibles, tandis que la population européenne vieillit, que les attentes grandissent et que la médecine progresse. Tous les systèmes sont confrontés à la nécessité de fixer des priorités parmi les soins de santé, de manière à établir un équilibre entre les besoins des patients individuels et les ressources financières disponibles. Il convient dès lors que les États membres aient la possibilité d'accorder aux entités publiques dispensant des soins de santé une certaine souplesse lorsqu'elles accomplissent leurs obligations. Il y a lieu, à cette fin, d'autoriser les États membres à prolonger, sous certaines conditions, le délai légal de paiement jusqu'à un maximum de soixante jours civils. Toutefois, les États membres devraient faire tout leur possible pour veiller à ce que les paiements dans le secteur des soins de santé soient effectués dans les délais légaux de paiement ».

Le rapport au Roi ne permet pas de déterminer si une telle justification est pertinente pour la différence de traitement que le projet instaure en droit interne. Interrogé à ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Deze uitzonderingsmogelijkheid voor de instellingen in de gezondheidssector werd in richtlijn 2011/7 opgenomen omdat de situatie met betrekking tot de betalingsachterstanden in de gezondheidszorg (vanwege patiënten) in een aantal lidstaten bijzonder zorgwekkend was. De instellingen in de gezondheidszorg worden daarbij vaak gedwongen individuele behoeften te verzoenen met beschikbare financiële middelen. De gezondheidszorg ziet zich geconfronteerd met de uitdaging om in de gezondheidszorg op zodanige wijze prioriteiten vast te stellen dat er een evenwicht ontstaat tussen de behoeften van de individuele patiënten en de financiële middelen die ter beschikking staan. De lidstaten moeten aan de aan de gezondheidssector een zekere mate van flexibiliteit kunnen bieden opdat de instellingen die gezondheidszorg verstrekken aan hun verplichtingen kunnen voldoen.

In de memorie van toelichting voor wat betreft de wijziging aan de wet betalingsachterstand bij de initiële omzetting van richtlijn 2011/7/EU, werd deze uitzondering als volgt gemotiveerd :

‘Ziekenhuizen en verzorgingstehuizen zien zich immers geconfronteerd met verschillende moeilijkheden bij het ontfangen van hun fondsen waarmee zij op hun beurt hun leveranciers dienen te betalen. Een te strikte en korte betalingstermijn zou ‘cashflow’ problemen kunnen opleveren voor de ziekenhuizen. Een substantieel deel van de budgetten verkrijgen de ziekenhuizen via de ziekteverzekering. Verzekerde patiënten dienen enkel het zogenaamde remgeld aan de ziekenhuizen te betalen. De rest van de ziekenhuisfactuur is ten laste van de ziekteverzekering maar wordt gemiddeld pas na 2 à 3 maanden aan het betrokken ziekenhuis terugbetaald. Wat betreft de budgetten die de verzorgingsinstellingen halen uit het deel van de kosten die door de patiënt zelf moeten gedragen worden, moet men ook rekening houden met de regel van de eenheidsfactuur. Deze regel houdt in dat men slechts één factuur naar de patiënt mag sturen. Deze factuur kan logischerwijze slechts opgemaakt worden bij het einde van de opname, wat problemen oplevert indien de patiënt voor lange tijd werd opgenomen. De verzorgingsinstellingen vervullen een belangrijke opdracht van algemeen belang. Mochten deze instellingen met financiële problemen te maken krijgen, dan zouden de gevolgen heel ernstig kunnen zijn. Een grotere flexibiliteit in het tegemoetkomen aan hun financiële verplichtingen kan een belangrijk hulpmiddel zijn in het financieel gezond houden van de verzorgingsinstellingen. Belgische verzorgingsinstellingen zijn bovendien in grote mate afhankelijk van andere actoren om de nodige budgetten te ontfangen om hun eigen leveranciers te betalen. Ook in deze optiek lijkt het opportuun om de nodige flexibiliteit te voorzien.’ DOC 53 2927/001 <https://www.dekamer.be/FLWB/pdf/53/2927/53K2927001.pdf> (p 16).

Deze motivatie is vandaag nog steeds actueel. Het complexe betalings- en subsidiesysteem van de actoren in de gezondheidssector, werd niet grondig gewijzigd. Bijgevolg zijn de aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken nog steeds gebaat met een zekere flexibiliteit, wat ons land betreft. Er werd geoordeeld dat het niet de bedoeling mag zijn dat de gezondheidsinstellingen cashflowproblemen zouden ondervinden wegens een te stringente benadering van de behandelingstermijn voorzien in de wetgeving overheidsopdrachten.

Daarenboven kan gemeld worden dat FOD Beleid & Ondersteuning, voor de periode 1 juli 2023 - 31 december 2023, de betaalgegevens van de Belgische aanbesteders heeft onderzocht. De betreffende gegevens werden overgemaakt aan de diensten van de Europese

Commissie (zie bijlage, tabel 1). De gemiddelde betalingstermijn voor de ziekenhuizen bedroeg in de betreffende periode 58 dagen. Voor de Federale, Vlaamse, Waalse en Brusselse overheden was de termijn gemiddeld genomen korter (14 om precies te zijn wat het globale gemiddelde betreft). Daaruit kunnen we opmaken dat de actoren van de gezondheidszorg meer tijd nodig hebben om de facturen te betalen. Wel blijven de ziekenhuizen binnen de huidige voorziene betalingstermijn van 60 dagen. Voor de overheden zal de kans op cashflowproblemen zich minder pertinent stellen als bij de ziekenhuizen. Op dat vlak lijken de betreffende aanbesteders zich niet in dezelfde situatie te bevinden.

De voormelde gegevens werden wat de ziekenhuizen betreft bekomen door middel van een enquête bij de verschillende ziekenhuizen. De federale overheid kon, voor de betreffende periode, vanwege 29 van de 38 ziekenhuizen een antwoord ontvangen.”

Het strekt tot aanbeveling deze toelichting op te nemen in het verslag aan de Koning.

4.3. Bovenop de afwijkende behandelingstermijn van zestig dagen wordt aan aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken, toegelaten om voor opdrachten in verband met hun specifieke activiteit van gezondheidszorg, in de opdrachtdocumenten een afzonderlijke verificatietermijn op te nemen van maximaal dertig dagen naast de betalingstermijn van zestig dagen en dit zonder dat hierbij een bijkomende voorwaarde gesteld wordt omtrent de noodzaak hiertoe gelet op de bijzondere aard of eigenschappen van de opdracht.

Nochtans lijkt er geen reden om aan te nemen dat de vaststelling van het Hof van Justitie dat in richtlijn 2011/7/EU de procedure voor aanvaarding of verificatie niet wordt beschouwd als inherent aan handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsinstanties, niet zou gelden voor handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsorganisaties die gezondheidszorgen verstrekken.

Aan de gemachtigde werd gevraagd of het zonder enige reden opnemen van een verificatietermijn door aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken, in overeenstemming is met richtlijn 011/7/EU. De gemachtigde antwoordde als volgt:

“Het arrest van het Hof van Justitie van 20 oktober 2022 bepaalt dat artikel 4, leden 3 tot en met 6, van richtlijn 2011/7/EU als volgt moet worden uitgelegd dat :

‘het in de weg staat aan een nationale regeling die op algemene wijze voor alle handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsinstanties voorziet in een betalingstermijn van maximaal 60 kalenderdagen, ook wanneer die termijn bestaat in een aanvankelijke termijn van 30 dagen voor een procedure voor goedkeuring of verificatie van de conformiteit van de geleverde goederen of de verrichte diensten met de overeenkomst en een aanvullende termijn van 30 dagen voor de betaling van de overeengekomen prijs.’

Het is geenszins de bedoeling dat de aanbesteders binnen de gezondheidszorg voor alle opdrachten die ze lanceren zouden van de betreffende afwijkmogelijkheid gebruik maken. De aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken mogen enkel afwijken van de algemene regel van behandelingstermijn voor opdrachten die verband houden met hun specifieke activiteit en wanneer er een bepaling wordt opgenomen in de opdrachtdocumenten. Deze aanbesteders moeten dus uitdrukkelijk in de opdrachtdocumenten opnemen dat ze willen afwijken van de algemene regel en dat kan enkel voor die activiteiten die inherent verbonden zijn aan hun gezondheidsactiviteiten. Voor het aankopen van pc's voor administratieve doeleinden, zal bijvoorbeeld dus niet afgeweken kunnen worden van de behandelingstermijn, behalve in die gevallen voorzien in artikel 2, § 2 van het KB dat aan uw advies werd voorgelegd.”

Met dit antwoord kan in het licht van artikel 4, lid 3, a), iv), van richtlijn 2011/7/EU ingestemd worden, met dien verstande dat erover gewaakt dient te worden dat er door de betrokken aanbesteders bij gebruik van de uitzonderingsmogelijkheid in de opdrachtdocumenten daadwerkelijk voorzien wordt in een procedure voor aanvaarding of verificatie, waarbij de conformiteit van de goederen of de diensten met de overeenkomst moet worden vastgesteld, en dat de verificatietermijn niet louter wordt aangewend om tot een langere globale betalingstermijn te komen.

Het lijkt bovendien aangewezen om de nadere uitleg van de gemachtigde eveneens op te nemen in het verslag aan de Koning.

5. De ontworpen regeling treedt in werking op 1 januari 2025. Zoals vermeld is deze regelgeving ontworpen om de strijdigheid met richtlijn 2011/7/EU, zoals die volgt uit de interpretatie ervan door het Hof van Justitie in het arrest van 20 oktober 2022, op te heffen. Aangezien de omzettingsdatum van deze richtlijn reeds geruime tijd verstreken is, lijkt het aangewezen om de regelgeving zo snel mogelijk

Commissie (zie bijlage, tabel 1). De gemiddelde betalingstermijn voor de ziekenhuizen bedroeg in de betreffende periode 58 dagen. Voor de Federale, Vlaamse, Waalse en Brusselse overheden was de termijn gemiddeld genomen korter (14 om precies te zijn wat het globale gemiddelde betreft). Daaruit kunnen we opmaken dat de actoren van de gezondheidszorg meer tijd nodig hebben om de facturen te betalen. Wel blijven de ziekenhuizen binnen de huidige voorziene betalingstermijn van 60 dagen. Voor de overheden zal de kans op cashflowproblemen zich minder pertinent stellen als bij de ziekenhuizen. Op dat vlak lijken de betreffende aanbesteders zich niet in dezelfde situatie te bevinden.

De voormelde gegevens werden wat de ziekenhuizen betreft bekomen door middel van een enquête bij de verschillende ziekenhuizen. De federale overheid kon, voor de betreffende periode, vanwege 29 van de 38 ziekenhuizen een antwoord ontvangen ».

Il est recommandé de faire figurer ces explications dans le rapport au Roi.

4.3. Outre le délai de traitement dérogatoire de soixante jours, les adjudicateurs qui dispensent des soins de santé sont autorisés, pour des marchés relatifs à leur activité spécifique de soins de santé, à prévoir dans les documents du marché un délai de vérification distinct de maximum trente jours outre le délai de paiement de soixante jours, et ce sans qu'il soit imposé de condition supplémentaire quant à la nécessité de cette mesure compte tenu de la nature ou des caractéristiques particulières du marché.

Pourtant, il ne semble pas y avoir de raison d'admettre que la constatation, faite par la Cour de justice, selon laquelle la directive 2011/7/UE ne considère pas la procédure d'acceptation ou de vérification comme inhérente aux transactions commerciales entre des entreprises et les pouvoirs publics, ne s'appliquerait pas aux transactions commerciales entre des entreprises et des entités publiques qui dispensent des soins de santé.

Il a été demandé au délégué si le fait de prévoir sans raison un délai de vérification pour les adjudicateurs dispensant des soins de santé, est conforme à la directive 2011/7/UE. Le délégué a répondu en ces termes :

« Het arrest van het Hof van Justitie van 20 oktober 2022 bepaalt dat artikel 4, leden 3 tot en met 6, van richtlijn 2011/7/EU als volgt moet worden uitgelegd dat :

‘het in de weg staat aan een nationale regeling die op algemene wijze voor alle handelstransacties tussen ondernemingen en overheidsinstanties voorziet in een betalingstermijn van maximaal 60 kalenderdagen, ook wanneer die termijn bestaat in een aanvankelijke termijn van 30 dagen voor een procedure voor goedkeuring of verificatie van de conformiteit van de geleverde goederen of de verrichte diensten met de overeenkomst en een aanvullende termijn van 30 dagen voor de betaling van de overeengekomen prijs.’

Het is geenszins de bedoeling dat de aanbesteders binnen de gezondheidszorg voor alle opdrachten die ze lanceren zouden van de betreffende afwijkmogelijkheid gebruik maken. De aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken mogen enkel afwijken van de algemene regel van behandelingstermijn voor opdrachten die verband houden met hun specifieke activiteit en wanneer er een bepaling wordt opgenomen in de opdrachtdocumenten. Deze aanbesteders moeten dus uitdrukkelijk in de opdrachtdocumenten opnemen dat ze willen afwijken van de algemene regel en dat kan enkel voor die activiteiten die inherent verbonden zijn aan hun gezondheidsactiviteiten. Voor het aankopen van pc's voor administratieve doeleinden, zal bijvoorbeeld dus niet afgeweken kunnen worden van de behandelingstermijn, behalve in die gevallen voorzien in artikel 2, § 2 van het KB dat aan uw advies werd voorgelegd ».

On peut se rallier à cette réponse, à la lumière de l'article 4, paragraphe 3, a), iv), de la directive 2011/7/UE, étant entendu qu'il faudra veiller à ce que les adjudicateurs concernés, lorsqu'ils utilisent la possibilité de dérogation, prévoient effectivement dans les documents du marché une procédure d'acceptation et de vérification, laquelle doit constater la conformité des biens ou des services avec le contrat, et à ce que le délai de vérification ne soit pas simplement utilisé pour obtenir un délai de paiement global plus long.

Il paraît en outre indiqué d'également faire figurer dans le rapport au Roi les précisions données par le délégué.

5. Le régime en projet entre en vigueur le 1er janvier 2025. Comme mentionné, cette réglementation a été conçue pour éliminer l'incompatibilité avec la directive 2011/7/UE, ainsi qu'elle se déduit de son interprétation par la Cour de justice dans l'arrêt du 20 octobre 2022. Le délai de transposition de cette directive ayant déjà expiré depuis longtemps, il semble indiqué de mettre la réglementation en conformité

ermee in overeenstemming te brengen. De vraag rijst waarom de regeling pas binnen enkele maanden, zijnde op 1 januari 2025, in werking treedt. Aan de gemachtigde werd gevraagd om dit te duiden, waarop deze antwoordde als volgt:

“La date du 1er janvier 2025 a été choisie pour laisser un temps raisonnable aux adjudicateurs pour s’adapter et se préparer aux nouvelles règles.

Il s’agit de modifications qui auront des conséquences importantes pour les adjudicateurs.

Faire entrer en vigueur l’arrêté royal dans la précipitation pourrait créer des effets indésirables. L’on pourrait aboutir à des situations dans lesquelles les adjudicateurs ne disposeraient plus du temps nécessaire pour procéder aux vérifications. Cela pourrait mener à l’absence de vérification ou à un dépassement du délai impliquant le paiement d’intérêts de retard (actuellement fixés à 12,5 %). Le paiement de ces intérêts de retard pourrait avoir des conséquences financières néfastes pour les adjudicateurs.”

De afdeling Wetgeving beschikt niet over voldoende feitelijke gegevens om te beoordelen of het noodzakelijk is om de inwerkingtreding van de genoemde regeling pas op 1 januari 2025 te laten plaatsvinden. Het lijkt wel raadzaam om de bijkomende verklaringen van de gemachtigde in verband met de “uitgestelde” inwerkingtreding van het ontworpen koninklijk besluit op te nemen in het verslag aan de Koning.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

6. De vermelde wetshistoriek van artikel 2 van het KB AUR dient te worden gecorrigeerd. Dit artikel werd immers niet gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 mei 2014, maar wel bij de koninklijke besluiten van 7 februari 2014 en 22 juni 2017.

Artikel 2

7. In het punt 3° van het ontworpen artikel 9, § 3, tweede lid, van het KB AUR schrijve men, zoals in de andere ontworpen bepalingen die dezelfde verwijzing opnemen (waaronder bijvoorbeeld het ontworpen artikel 9, § 2, eerste lid), “de artikelen 95, §§ 3 en 4” in plaats van “de artikelen 95, §§ 3 tot 4”.

8. De gemachtigde bevestigde dat er in het punt 2° van het ontworpen artikel 9, § 3/1, derde lid, 2°, van het KB AUR, zoals reeds gebeurt in bijvoorbeeld het ontworpen artikel 95, § 4, 2°, van dat koninklijk besluit, verwezen moet worden naar “artikel 55 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen” in plaats van naar “artikel 403 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992”.(3)

Artikel 3

9. De gemachtigde bevestigde dat in het derde lid van het ontworpen artikel 66/1 van het KB AUR de precisering “van de wet” moet worden toegevoegd na de woorden “de artikelen 62, eerste lid, en 143, § 1, eerste lid,” zoals al gebeurt na de woorden “de artikelen 62, tweede lid, en 143, § 1, tweede lid,”.

Artikel 5

10. De gemachtigde beaamde dat de in artikel 69, § 1, van het KB AUR in te voegen woordgroep als volgt moet luiden: “Wanneer de in de artikelen 95, §§ 3 en 4, 127 en 160 bedoelde behandelingstermijn wordt overschreden en de betaling niet is verricht.”

11. Luidens het huidige artikel 69, § 1, van het KB AUR heeft de opdrachtnemer van rechtswege en zonder ingebrekestelling recht op de betaling van een intrest naar rato van het aantal dagen overschrijding, wanneer de in de huidige artikelen 95, §§ 3 tot 5, 127 en 160 vastgestelde betalingstermijnen worden overschreden. Vermits in het huidige systeem de betalingstermijn in beginsel pas begint te lopen na afloop van de verificatietermijn, kan ervan worden uitgegaan dat het hier gaat om bedragen waarover geen betwisting bestaat.

Op grond van de ontworpen wijziging van artikel 69, § 1, van het KB AUR zal de intrest verschuldigd zijn wanneer de behandelingstermijn wordt overschreden en de betaling niet is verricht. Vermits in het nieuwe systeem tijdens de behandelingstermijn echter zowel het nazicht als de betaling dient te gebeuren, zal het niet verrichten van de betaling binnen de termijn mogelijk het gevolg zijn van het bestaan van een betwisting over de uitvoering van de overeenkomst.

De gemachtigde bevestigde dat in artikel 69, § 1, van het KB AUR, naar analogie van artikel 5 van de wet van 2 augustus 2002 ‘betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties’ en

avec celle-ci le plus rapidement possible. La question se pose de savoir pourquoi le régime n’entre en vigueur que dans quelques mois, à savoir le 1er janvier 2025. Il a été demandé au délégué de clarifier ce point, ce à quoi il a répondu :

« La date du 1er janvier 2025 a été choisie pour laisser un temps raisonnable aux adjudicateurs pour s’adapter et se préparer aux nouvelles règles.

Il s’agit de modifications qui auront des conséquences importantes pour les adjudicateurs.

Faire entrer en vigueur l’arrêté royal dans la précipitation pourrait créer des effets indésirables. L’on pourrait aboutir à des situations dans lesquelles les adjudicateurs ne disposeraient plus du temps nécessaire pour procéder aux vérifications. Cela pourrait mener à l’absence de vérification ou à un dépassement du délai impliquant le paiement d’intérêts de retard (actuellement fixés à 12,5 %). Le paiement de ces intérêts de retard pourrait avoir des conséquences financières néfastes pour les adjudicateurs ».

La section de législation ne dispose pas de suffisamment d’éléments de fait lui permettant d’apprécier s’il est nécessaire de ne faire entrer en vigueur le régime précité que le 1er janvier 2025. Il semble toutefois conseillé d’intégrer les explications supplémentaires du délégué concernant l’entrée en vigueur « reportée » de l’arrêté royal en projet dans le rapport au Roi.

EXAMEN DU TEXTE

Article 1er

6. Il y a lieu de corriger l’historique mentionné de l’article 2 de l’AR RGE. En effet, cet article n’a pas été modifié par l’arrêté royal du 22 mai 2014, mais bien par les arrêtés royaux des 7 février 2014 et 22 juin 2017.

Article 2

7. Dans le texte néerlandais du 3° de l’article 9, § 3, alinéa 2, en projet, de l’AR RGE, on écrira, à l’instar des autres dispositions en projet qui contiennent la même référence (dont, par exemple, l’article 9, § 2, alinéa 1er, en projet), « de artikelen 95, §§ 3 en 4 » au lieu de « de artikelen 95, §§ 3 tot 4 ».

8. Le délégué a confirmé que le 2° de l’article 9, § 3/1, alinéa 3, 2°, en projet, de l’AR RGE, à l’instar par exemple de l’article 95, § 4, 2°, en projet, de cet arrêté royal, doit renvoyer à « l’article 55 du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales » et non à « l’article 403 du Code des impôts sur les revenus 1992 » (3).

Article 3

9. Le délégué a confirmé qu’à l’alinéa 3 de l’article 66/1, en projet, de l’AR RGE, il faut ajouter la précision « de la loi » après les mots « aux articles 62, alinéa 1er, et 143, § 1er, alinéa 1er, », comme tel est le cas après les mots « aux articles 62, alinéa 2, et 143, § 1er, alinéa 2 ».

Article 5

10. Le délégué a convenu que le groupe de mots à insérer dans l’article 69, § 1er, de l’AR RGE doit s’énoncer comme suit : « Lorsque le délai de traitement visé aux articles 95, §§ 3 et 4, 127 et 160 est dépassé et que le paiement n’a pas été effectué, ».

11. Selon l’article 69, § 1er, actuel, de l’AR RGE, l’adjudicataire a droit au paiement, de plein droit et sans mise en demeure, d’un intérêt au prorata du nombre de jours de retard, lorsque les délais fixés pour le paiement en vertu des articles 95, §§ 3 à 5, 127 et 160, actuels, sont dépassés. Puisque, dans le système actuel, le délai de paiement ne commence en principe à courir qu’à l’expiration du délai de vérification, on peut considérer qu’il s’agit ici de montants qui ne font l’objet d’aucune contestation.

Conformément à la modification en projet de l’article 69, § 1er, de l’AR RGE, l’intérêt sera dû si le délai de traitement est dépassé et que le paiement n’a pas été effectué. Dès lors que, dans le nouveau système, tant la vérification que le paiement devront toutefois avoir lieu pendant le délai de traitement, le non-respect du délai de paiement pourra être la conséquence de l’existence d’une contestation à propos de l’exécution du contrat.

Le délégué a confirmé que, par analogie avec l’article 5 de la loi du 2 août 2002 ‘concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales’ et conformément à l’article 4, paragraphe 1,

overeenkomstig artikel 4, lid 1, a), van de richtlijn 2011/7/EU, best uitdrukkelijk bepaald wordt dat een interest verschuldigd is, op voorwaarde dat de schuldenaar zijn contractuele en wettelijke verplichtingen heeft vervuld.

Er dient dan ook in de nodige bijkomende aanpassingen van artikel 69, § 1, KB AUR te worden voorzien.

Slotopmerking

12. Bij de aanvang van het dispositief dient een bepaling te worden ingevoegd waarin wordt vermeld dat het ontwerp voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 'betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties'.

De Griffier,
Ilse ANNE

De Voorzitter,
Marnix VAN DAMME

Nota

(1) HvJ 20 oktober 2022, C-585/20, BFF Finance Iberia, ECLI:EU:C:2022:806.

(2) Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

(3) Dat laatste werd immers opgeheven bij artikel 57 van de wet van 13 april 2019 'tot invoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen'.

12 AUGUSTUS 2024. — Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, wat de betalingsregels betreft

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 13 augustus 2011 inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied, artikel 35, eerste lid;

Gelet op de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, de artikelen 86, eerste lid en 156, § 1, eerste lid;

Gelet op het advies van de Commissie voor de overheidsopdrachten, gegeven op 26 mei 2023 ;

Gelet op de regelgevingsimpactanalyse uitgevoerd op 4 augustus 2023, overeenkomstig de artikelen 6, § 1, en 7, § 1, van de wet van 15 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake administratieve vereenvoudiging;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 3 oktober 2023;

Gelet op de akkoordbevinding van de Staatssecretaris voor Begroting, gegeven op 29 april 2024;

Gelet op advies 76.540/1 van de Raad van State, gegeven op 17 juni 2024, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op de voordracht van de Eerste Minister en op het advies van de in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties.

Art. 2. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 7 februari 2014 en 22 juni 2017, wordt een bepaling ingevoegd onder 27°, luidende:

“27° behandelingstermijn: termijn binnen dewelke aanbesteders het nazicht en de betaling verrichten;”.

a), de directive 2011/7/UE, mieux vaudrait prévoir explicitement à l'article 69, § 1er, de l'AR RGE qu'un intérêt est dû, à condition que le débiteur ait rempli ses obligations contractuelles et légales.

Il faudra par conséquent prévoir les adaptations supplémentaires nécessaires de l'article 69, § 1er, de l'AR RGE.

Observation finale

12. Au début du dispositif, on insérera une disposition indiquant que le projet transpose partiellement la directive 2011/7/UE du Parlement européen et du Conseil du 16 février 2011 'concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales'.

Le Greffier,
Ilse ANNE

Le Président,
Marnix VAN DAMME

Notes

(1) C.J.U.E., 20 octobre 2022, C-585/20, BFF Finance Iberia, ECLI:EU:C:2022:806.

(2) Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple : C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12 ; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1 ; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16 ; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1 ; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6 ; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3 ; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11 ; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1 ; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11 ; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

(3) Ce dernier a en effet été abrogé par l'article 57 de la loi du 13 avril 2019 'introduisant le Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales'.

12 AOUT 2024. — Arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 14 janvier 2013 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics, en ce qui concerne les règles de paiement

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 13 août 2011 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services dans les domaines de la défense et de la sécurité, l'article 35, alinéa 1er;

Vu la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics, les articles 86, alinéa 1er et 156, § 1er, alinéa 1er ;

Vu l'avis de la Commission des marchés publics, donné le 26 mai 2023 ;

Vu l'analyse d'impact de la réglementation réalisée le 4 août 2023, conformément aux articles 6, § 1er et 7, § 1er, de la loi du 15 décembre 2013 portant des dispositions diverses concernant la simplification administrative ;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances, donné le 3 octobre 2023 ;

Vu l'accord de la Secrétaire d'État au Budget, donné le 29 avril 2024 ;

Vu l'avis 76.540/1 du Conseil d'Etat, donné le 17 juin 2024, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973 ;

Sur la proposition du Premier Ministre et de l'avis des Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. Le présent arrêté transpose partiellement la directive 2011/7/UE du Parlement européen et du Conseil du 16 février 2011 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales.

Art. 2. Dans l'article 2 de l'arrêté royal du 14 janvier 2013 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics, modifié par les arrêtés royaux des 7 février 2014 et 22 juin 2017, est inséré un 27° rédigé comme suit :

« 27° délai de traitement : délai dans lequel les adjudicateurs procèdent aux opérations de vérification et de paiement ; ».

Art. 3. In artikel 9 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 22 mei 2014, 22 juni 2017 en 15 april 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de paragrafen 2 en 3 worden vervangen als volgt:

“§ 2. Tenzij wat de in paragraaf 3/1 bedoelde afwijkingsmogelijkheden betreft, mag in de opdrachtdocumenten niet worden afgeweken van de in de artikelen 95, §§ 3 en 4, 127 en 160 bedoelde termijn. Elke andersluidende bepaling wordt voor niet geschreven gehouden. Onverminderd de paragrafen 1 en 4 is het onderhavige lid echter niet toepasselijk mits voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

1° de opdrachtdocumenten voorzien uitdrukkelijk in een langere behandelingstermijn;

2° deze afwijking is objectief gerechtvaardigd op grond van de bijzondere aard of eigenschappen van de opdracht;

3° de behandelingstermijn is in geen geval langer dan zestig dagen;

4° deze verlenging behelst jegens de opdrachtnemer geen kennelijke onbillijkheid als bedoeld in paragraaf 3.

§ 3. Een contractuele bepaling of een praktijk die jegens de opdrachtnemer een kennelijke onbillijkheid behelst, zal met betrekking tot de behandelingsdatum of -termijn, de intrestvoet voor betalingsachterstand of de vergoeding van invorderingskosten voor niet geschreven worden gehouden.

Bij de beoordeling van de vraag of een contractuele bepaling of een praktijk jegens de opdrachtnemer een kennelijke onbillijkheid behelst, worden alle omstandigheden in aanmerking genomen, inzonderheid:

1° elke aanmerkelijke afwijking van de goede handelspraktijken die in strijd is met de goede trouw en de eerlijke behandeling;

2° de aard van de werken, leveringen of diensten;

3° de vraag of de aanbesteder objectieve redenen heeft om af te wijken van de in de artikelen 95, §§ 3 en 4, 127 en 160 bedoelde behandelingstermijn.

Voor de toepassing van deze paragraaf:

1° worden als kennelijk onbillijk beschouwd, contractuele bedingen en praktijken die de betaling van intrest voor betalingsachterstand uitsluiten;

2° worden als vermoedelijk kennelijk onbillijk beschouwd, contractuele bedingen en praktijken die een vergoeding van invorderingskosten uitsluiten.”;

b) er wordt een paragraaf 3/1 ingevoegd, luidende:

“§ 3/1. Voor overheidsopdrachten geplaatst door aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, zij het enkel voor opdrachten in verband met die specifieke activiteit, mag de aanbesteder, via een bepaling in die zin in de opdrachtdocumenten, afwijken van de in de artikelen 95, §§ 3 en 4, 127 of 160 bedoelde termijnen en voorzien dat gewerkt wordt met een afzonderlijke verificatietermijn van maximaal dertig dagen en een afzonderlijke betalingstermijn van zestig dagen, waarbij deze laatste termijn slechts ingaat vanaf de datum van beëindiging van de verificatie, voor zover de aanbesteder over de regelmatig opgemaakte factuur en de andere vereiste documenten beschikt. In dat geval wordt door de aanbesteder in de opdrachtdocumenten de looptijd van de verificatietermijn bepaald, die dertig niet mag overschrijden.

Er mag slechts gebruik gemaakt worden van de in het eerste lid bedoelde afwijkingsmogelijkheid, voor zover in de opdrachtdocumenten daadwerkelijk voorzien wordt in een procedure voor verificatie. De in het eerste lid bedoelde verificatietermijn mag daarenboven niet louter worden aangewend om tot een langere globale betalingstermijn te komen.

Indien de aanbesteder gebruik maakt van de in het eerste lid bedoelde afwijkingsmogelijkheid voor een opdracht voor werken, gaat de verificatietermijn in vanaf de datum van ontvangst door de aanbesteder van de schuldvordering en de gedetailleerde staat van de gerealiseerde werken als bedoeld in artikel 95, § 1. Indien de aanbesteder gebruik maakt van de in het eerste lid bedoelde afwijkingsmogelijkheid voor een opdracht voor leveringen, gaat de verificatietermijn in vanaf de levering die wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 120. Indien de aanbesteder gebruik maakt van de in het eerste lid bedoelde afwijkingsmogelijkheid voor een opdracht voor diensten, gaat de verificatietermijn in vanaf de datum van de volledige of gedeeltelijke beëindiging van de diensten die wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de opdrachtdocumenten.

Art. 3. Dans l'article 9 du même arrêté, modifié par les arrêtés royaux du 22 mai 2014, 22 juin 2017 et 15 avril 2018, les modifications suivantes sont apportées :

a) les paragraphes 2 et 3 sont remplacés par ce qui suit :

« § 2. Sauf en ce qui concerne les possibilités de dérogation visées au paragraphe 3/1, il ne peut pas être dérogé, dans les documents du marché, au délai visé aux articles 95, §§ 3 et 4, 127 et 160, toute disposition contraire étant réputée non écrite. Sans préjudice des paragraphes 1 et 4, le présent alinéa n'est toutefois pas applicable lorsque toutes les conditions suivantes sont réunies :

1° les documents du marché stipulent expressément une durée du délai de traitement plus longue;

2° cette dérogation se justifie objectivement par la nature particulière ou les caractéristiques du marché ;

3° le délai de traitement n'excède en aucun cas soixante jours ;

4° cette prolongation ne constitue pas, à l'égard de l'adjudicataire, un abus manifeste au sens du paragraphe 3.

§ 3. Une clause contractuelle ou une pratique constituant un abus manifeste à l'égard de l'adjudicataire relative à la date ou au délai de traitement, au taux d'intérêt pour retard de paiement ou à l'indemnisation pour les frais de recouvrement, sera réputée non écrite.

Pour déterminer si une clause contractuelle ou une pratique constitue un abus manifeste à l'égard de l'adjudicataire tous les éléments de l'espèce sont pris en considération, y compris :

1° tout écart manifeste par rapport aux bonnes pratiques et usages commerciaux, contraire à la bonne foi et à un usage loyal ;

2° la nature des travaux, des fournitures ou des services ;

3° la question de savoir si l'adjudicateur a des raisons objectives pour déroger au délai de traitement visé aux articles 95, §§ 3 et 4, 127 et 160.

Pour l'application de ce paragraphe :

1° sont considérées comme manifestement abusives, les clauses contractuelles et les pratiques qui excluent le paiement d'intérêts de retard ;

2° sont présumées manifestement abusives les clauses contractuelles et les pratiques qui excluent l'indemnisation pour les frais de recouvrement. » ;

b) il est inséré un paragraphe 3/1 rédigé comme suit :

« § 3/1. Pour les marchés publics passés par des adjudicateurs qui dispensent des soins de santé, uniquement pour les marchés relatifs à l'exercice de cette activité, et qui sont dûment reconnus à cette fin, l'adjudicateur peut, au moyen d'une disposition en ce sens dans les documents du marché, déroger aux délais visés aux articles 95, §§ 3 et 4, 127 ou 160 et prévoir un délai de vérification distinct de trente jours au maximum et un délai de paiement distinct de soixante jours, ce dernier délai ne commençant à courir qu'à la date de fin de la vérification, pour autant que l'adjudicateur soit en possession de la facture régulièrement établie et des autres documents exigés. Dans ce cas, la durée du délai de vérification, qui ne peut dépasser trente jours, est déterminée par l'adjudicateur dans les documents du marché.

Il ne peut être recouru à la possibilité de dérogation visée à l'alinéa 1er que si les documents du marché prévoient effectivement une procédure de vérification. De surcroît, le délai de vérification visé à l'alinéa 1er ne peut pas être utilisé aux seules fins d'allonger le délai de paiement global.

Si l'adjudicateur a recours à la possibilité de dérogation visée à l'alinéa 1er pour un marché de travaux, le délai de vérification commence à courir à la date de réception par l'adjudicateur de la déclaration de créance et de l'état détaillé des travaux réalisés visés à l'article 95, § 1er. Si l'adjudicateur a recours à la possibilité de dérogation visée à l'alinéa 1er pour un marché de fournitures, le délai de vérification commence à courir à compter de la livraison, constatée conformément à l'article 120. Si l'adjudicateur a recours à la possibilité de dérogation visée à l'alinéa 1er pour un marchés de services, le délai de vérification commence à courir à compter de la date de la fin totale ou partielle des services, constatée conformément aux modalités fixées dans les documents du marché.

Indien toepassing wordt gemaakt van voornoemde afwijkingsmogelijkheid, wordt in geval van overschrijding van de toepasselijke verificatietermijn, de betalingstermijn verminderd naar rato van het aantal dagen overschrijding van de verificatietermijn. Omgekeerd wordt de betalingstermijn geschorst naar rato van het aantal dagen:

1° overschrijding van de termijn waarover de opdrachtnemer beschikt om zijn factuur in te dienen;

2° dat nodig is om het antwoord van de opdrachtnemer te ontvangen, wanneer de aanbesteder hem, in het kader van de hoofdelijke aansprakelijkheid, moet ondervragen over het werkelijke bedrag van zijn sociale of fiscale schuld als bedoeld in artikel 30bis, § 4, en 30ter, § 4, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, alsook in artikel 55 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen.”.

Art. 4. In hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 66/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 66/1. In het elektronisch formulier dat daartoe is opgemaakt door de federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning, vullen aanbesteders de velden in betreffende de in de artikelen 95, §§ 3 en 4, 127 en 160 bedoelde termijn.

Ze vermelden of ze opteren voor de toepassing van de termijn die is vastgesteld in de in het vorige lid bedoelde bepalingen of voor een van de in artikel 9, §§ 2 of 3/1, bedoelde afwijkingen. In dit laatste geval vermelden ze de termijn die is opgenomen in de opdrachtdocumenten.

Dit formulier moet worden ingevuld naar aanleiding van de in de artikelen 62, eerste lid, en 143, § 1, eerste lid, van de wet, bedoelde aankondiging van gegunde opdracht, of naar aanleiding van de in de artikelen 62, tweede lid, en 143, § 1, tweede lid, van de wet bedoelde vereenvoudigde aankondiging van gegunde opdracht.”.

Art. 5. In artikel 68 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de koninklijk besluit van 22 mei 2014 en 22 juni 2017, wordt het woord “betalingstermijn” vervangen door het woord “behandelingstermijn”.

Art. 6. In artikel 69, § 1, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 mei 2014, worden de woorden “Wanneer de in artikelen 95, §§ 3 tot 5, 127 en 160 vastgestelde betalingstermijnen worden overschreden,” vervangen door de woorden “Wanneer de opdrachtnemer zijn contractuele en wettelijke verplichtingen heeft vervuld en de in artikel 95, §§ 3 en 4, 127 en 160 bedoelde behandelingstermijn wordt overschreden zonder dat de betaling werd verricht,”.

Art. 7. In artikel 70 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 juni 2017, worden de woorden “betalingstermijn” en “betalingstermijnen” respectievelijk vervangen door de woorden “behandelingstermijn” en “behandelingstermijnen”.

Art. 8. Artikel 95 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 22 mei 2014 en 22 juni 2017, wordt vervangen als volgt:

“Art. 95. § 1. Zowel voor de betalingen in mindering als voor de betaling van het saldo of de eenmalige betaling van de opdrachtsom legt de aannemer een gedateerde en ondertekende schuldvordering over die steunt op een gedetailleerde staat van de gerealiseerde werken, welke volgens hem de gevraagde betalingen rechtvaardigen.

Deze gedetailleerde staat kan omvatten :

1° de hoeveelheden uitgevoerd op grond van de posten van de samenvattende opmeting;

2° de hoeveelheden uitgevoerd boven de vermoedelijke hoeveelheden van de posten van de samenvattende opmeting;

3° de meerwerken uitgevoerd op schriftelijk bevel;

4° de werken uitgevoerd tegen de door de aannemer voorgestelde en door de aanbesteder nog niet aanvaarde eenheidsprijzen.

§ 2. Na ontvangst van elke schuldvordering doet de aanbesteder de volgende verrichtingen binnen de behandelingstermijn bedoeld in paragraaf 3, eerste lid:

1° het nazicht van de ingediende staat van de werken en het aanbrengen van eventuele verbeteringen in dit document. Wanneer er niet tussen de partijen overeengekomen prijzen in voorkomen, stelt de aanbesteder deze prijzen ambtshalve vast met behoud van alle rechten van de aannemer;

2° de opmaak van een proces-verbaal met vermelding van de werken die voor betaling zijn aanvaard en het bedrag dat volgens de aanbesteder verschuldigd is. De aanbesteder geeft de aannemer schriftelijk kennis van dit proces-verbaal en verzoekt hem binnen vijf dagen een factuur in te dienen voor het vermelde bedrag.

Lorsqu’il est fait usage de la possibilité de dérogation susvisée, le délai de paiement est, en cas de dépassement du délai de vérification applicable, diminué à concurrence du nombre de jours dépassant le délai de vérification. Inversement, le délai de paiement est suspendu à concurrence du nombre de jours :

1° de dépassement du délai accordé à l’adjudicataire pour introduire sa facture ;

2° qui est nécessaire, dans le cadre de la responsabilité solidaire, pour recevoir la réponse de l’adjudicataire lorsque l’adjudicateur doit l’interroger sur le montant réel de sa dette sociale ou fiscale au sens de l’article 30bis, § 4 et 30ter, § 4, de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, ainsi que de l’article 55 du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales. ».

Art. 4. Dans le même arrêté royal, il est inséré un article 66/1 rédigé comme suit :

« Art. 66/1. Les adjudicateurs rempliront les champs relatifs au délai visé aux articles 95, §§ 3 et 4, 127 et 160 qui sont prévus dans un formulaire électronique préparé à cet effet par le service public fédéral Stratégie et Appui.

Ils précisent s’ils optent pour l’application du délai prévu aux dispositions visées par l’alinéa précédent ou s’ils optent pour une des dérogations visées à l’article 9, §§ 2 ou 3/1. Dans ce dernier cas, ils précisent le délai repris dans les documents du marché.

Ce formulaire doit être rempli à la suite de l’avis d’attribution du marché visé aux articles 62, alinéa 1er, et 143, § 1er, alinéa 1er, de la loi ou à la suite de l’avis d’attribution simplifié visé aux articles 62, alinéa 2, et 143, § 1er, alinéa 2, de la loi. ».

Art. 5. Dans l’article 68 du même arrêté modifié par l’arrêté royal du 22 mai 2014 et l’arrêté royal du 22 juin 2017, les mots « délai de paiement » sont remplacés par les mots « délai de traitement ».

Art. 6. Dans l’article 69, § 1er, du même arrêté modifié par l’arrêté royal du 22 mai 2014, les mots « Lorsque les délais fixés pour le paiement en vertu des articles 95, §§ 3 à 5, 127 et 160 sont dépassés, » sont remplacés par les mots « Lorsque l’adjudicataire a rempli ses obligations contractuelles et légales et que le délai de traitement visé à l’article 95, §§ 3 et 4, 127 et 160 est dépassé sans que le paiement ne soit effectué, ».

Art. 7. Dans l’article 70 du même arrêté modifié par l’arrêté royal du 22 juin 2017, les mots « délai de paiement » et « délais de paiement » sont remplacés respectivement par les mots « délai de traitement » et « délais de traitement ».

Art. 8. L’article 95 du même arrêté modifié par les arrêtés royaux du 22 mai 2014 et du 22 juin 2017, est remplacé par ce qui suit :

« Art. 95. § 1er. Tant pour les acomptes que pour le dernier paiement pour solde ou le paiement unique du montant du marché, l’entrepreneur est tenu d’introduire une déclaration de créance datée, signée et appuyée d’un état détaillé des travaux réalisés justifiant selon lui le paiement demandé.

Cet état détaillé peut comporter :

1° les quantités exécutées sur la base des postes du métré récapitulatif ;

2° les quantités exécutées au-delà des quantités présumées figurant dans les postes du métré récapitulatif ;

3° les travaux supplémentaires exécutés en vertu d’un ordre écrit ;

4° les travaux exécutés à des prix unitaires proposés par l’entrepreneur et non encore acceptés par l’adjudicateur.

§ 2. L’adjudicateur procède, après réception de chaque déclaration de créance dans le délai de traitement visé au paragraphe 3, alinéa 1er, aux opérations suivantes :

1° il vérifie l’état des travaux introduit et le corrige éventuellement. Lorsque des prix unitaires non encore convenus entre les parties y figurent, il arrête ces prix d’office, tous droits de l’entrepreneur restant saufs ;

2° il dresse un procès-verbal mentionnant les travaux qui sont acceptés en paiement et le montant qu’il estime dû. Il donne connaissance de ce procès-verbal par écrit à l’entrepreneur et l’invite à introduire dans les cinq jours une facture pour le montant indiqué.

§ 3. De aanbesteder verricht het nazicht en de betaling van het aan de aannemer verschuldigde bedrag binnen een behandelingstermijn van dertig dagen vanaf de datum waarop hij de schuldvordering en de gedetailleerde staat van de gerealiseerde werken bedoeld in paragraaf 1 heeft ontvangen. De betaling kan echter slechts plaatsvinden voor zover de aanbesteder over de regelmatig opgestelde factuur beschikt, alsook over de andere, eventueel vereiste documenten.

De in het eerste lid bedoelde behandelingstermijn bedraagt zestig dagen voor opdrachten geplaatst door aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, zij het enkel voor de werken verbonden aan die specifieke activiteit.

In de volgende gevallen wordt een uitzondering gemaakt op het eerste lid:

- indien de ontvangstdatum van de schuldvordering niet vaststaat, vinden het nazicht en de betaling plaats binnen een termijn van dertig dagen na de ontvangstdatum van de gedetailleerde staat van de gerealiseerde werken;

- indien de aanbesteder de schuldvordering ontvangt vóór de realisatie van de werken, vastgesteld door de gedetailleerde staat van de gerealiseerde werken, vinden het nazicht en de betaling plaats binnen een termijn van dertig dagen na de realisatie van de werken.

§ 4. De behandelingstermijn wordt geschorst naar rato van het aantal dagen:

1° van overschrijding van de termijn van vijf dagen die door paragraaf 2, 2°, aan de aannemer wordt verleend om zijn factuur in te dienen;

2° dat nodig is om het antwoord van de aannemer te ontvangen, wanneer de aanbesteder hem, in het kader van de hoofdelijke aansprakelijkheid, moet ondervragen over het werkelijke bedrag van zijn sociale of fiscale schuld als bedoeld in artikel 30bis, § 4, en 30ter, § 4, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, alsook in artikel 55 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen.”.

Art. 9. In artikel 120 van hetzelfde besluit, vervangen door het koninklijk besluit van 22 mei 2014 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 juni 2017, worden het tweede en derde lid opgeheven.

Art. 10. Artikel 127 van hetzelfde besluit, vervangen door het koninklijk besluit van 22 mei 2014 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 juni 2017, wordt vervangen als volgt:

“Art. 127. De aanbesteder verricht het nazicht en de betaling van het aan de leverancier verschuldigde bedrag binnen de behandelingstermijn van dertig dagen vanaf de levering, voor zover de aanbesteder over de regelmatig opgemaakte factuur beschikt, alsook over de andere, eventueel vereiste documenten.

De in het eerste lid bedoelde behandelingstermijn bedraagt zestig dagen voor opdrachten geplaatst door aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, zij het enkel voor de leveringen verbonden aan die specifieke activiteit.

In de volgende gevallen wordt een uitzondering gemaakt op het eerste lid:

- indien de datum van ontvangst van de factuur door de aanbesteder niet vaststaat, vinden het nazicht en de betaling plaats binnen een termijn van dertig dagen na de levering;

- indien de aanbesteder de factuur vóór de levering ontvangt, vinden het nazicht en de betaling plaats binnen een termijn van dertig dagen na de levering.

Indien de levering in verschillende keren plaatsvindt, gaat de behandelingstermijn in op de datum van levering en dit voor elke gedeeltelijke levering.

De behandelingstermijn wordt geschorst naar rato van het aantal dagen:

1° van overschrijding van de termijn waarover de leverancier beschikt om zijn factuur in te dienen, indien de aanbesteder heeft voorzien in een verificatie op basis van de leveringslijst of van een afzonderlijke schuldvordering en in de indiening van de factuur na verificatie;

2° dat nodig is om het antwoord van de leverancier te ontvangen, wanneer de aanbesteder hem, in het kader van de hoofdelijke aansprakelijkheid, moet ondervragen over het werkelijke bedrag van zijn sociale of fiscale schuld als bedoeld in artikel 30bis, § 4, en 30ter, § 4, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, alsook in artikel 55 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen.”.

§ 3. L'adjudicateur effectue la vérification et le paiement du montant dû à l'entrepreneur dans un délai de traitement de trente jours à compter de la date de la réception par l'adjudicateur de la déclaration de créance et de l'état détaillé des travaux réalisés visés au paragraphe 1er. Le paiement ne peut toutefois être effectué que pour autant que l'adjudicateur soit en possession de la facture régulièrement établie ainsi que des autres documents éventuellement exigés.

Le délai de traitement visé à l'alinéa 1er est fixé à soixante jours pour les marchés passés par des adjudicateurs qui dispensent des soins de santé, uniquement pour les travaux relatifs à l'exercice de cette activité, et qui sont dûment reconnus à cette fin.

Il est fait exception à l'alinéa 1er dans les cas suivants :

- lorsque la date de réception de la déclaration de créance n'est pas certaine, la vérification et le paiement sont effectués dans un délai de trente jours après la date de réception de l'état détaillé des travaux réalisés ;

- lorsque l'adjudicateur reçoit la déclaration de créance avant la réalisation des travaux, constatée par l'état détaillé des travaux réalisés, la vérification et le paiement sont effectués dans un délai de trente jours après la réalisation des travaux.

§ 4. Le délai de traitement est suspendu à concurrence du nombre de jours :

1° de dépassement du délai de cinq jours qui, en vertu du paragraphe 2, 2°, est accordé à l'entrepreneur pour introduire sa facture ;

2° qui est nécessaire, dans le cadre de la responsabilité solidaire, pour recevoir la réponse de l'entrepreneur lorsque l'adjudicateur doit l'interroger sur le montant réel de sa dette sociale ou fiscale au sens de l'article 30bis, § 4 et 30ter, § 4, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, ainsi que de l'article 55 du Code de recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales. ».

Art. 9. Dans l'article 120 du même arrêté, remplacé par l'arrêté royal du 22 mai 2014 et modifié par l'arrêté royal du 22 juin 2017, les alinéas 2 et 3 sont abrogés.

Art. 10. L'article 127 du même arrêté, remplacé par l'arrêté royal du 22 mai 2014 et modifié par l'arrêté royal du 22 juin 2017, est remplacé par ce qui suit :

« Art. 127. L'adjudicateur effectue la vérification et le paiement du montant dû au fournisseur dans le délai de traitement de trente jours à compter de la livraison, pour autant que l'adjudicateur soit, en possession de la facture régulièrement établie ainsi que des autres documents éventuellement exigés.

Le délai de traitement visé à l'alinéa 1er est de soixante jours pour les marchés passés par des adjudicateurs qui dispensent des soins de santé, uniquement pour les fournitures relatives à l'exercice de cette activité, et qui sont dûment reconnus à cette fin.

Il est fait exception à l'alinéa 1er dans les cas suivants :

- lorsque la date de réception de la facture par l'adjudicateur n'est pas certaine, la vérification et le paiement sont effectués dans un délai de trente jours après la livraison ;

- lorsque l'adjudicateur reçoit la facture avant la livraison, la vérification et le paiement sont effectués dans un délai de trente jours après la livraison.

Si la livraison a lieu en plusieurs fois, le délai de traitement est compté à partir de la livraison pour chacune des livraisons partielles.

Le délai de traitement est suspendu à concurrence du nombre de jours :

1° de dépassement du délai dont dispose le fournisseur pour introduire sa facture, si l'adjudicateur a prévu une vérification sur la base du bordereau ou d'une déclaration de créance séparée, ainsi que l'introduction de la facture après vérification ;

2° qui est nécessaire, dans le cadre de la responsabilité solidaire, pour recevoir la réponse du fournisseur lorsque l'adjudicateur doit l'interroger sur le montant réel de sa dette sociale ou fiscale au sens de l'article 30bis, § 4 et 30ter, § 4, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, ainsi que de l'article 55 du Code de recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales. ».

Art. 11. In artikel 129 van hetzelfde koninklijk besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 mei 2014, worden de woorden “de bij artikel 120, tweede lid, bepaalde termijn van dertig dagen” vervangen door de woorden “de termijn van dertig dagen die ingaat op de datum van levering”.

Art. 12. In artikel 131 van hetzelfde koninklijk besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 juni 2017, worden de woorden “in artikel 120” vervangen door de woorden “in artikel 127”.

Art. 13. Artikel 156 van hetzelfde besluit, vervangen door het koninklijk besluit van 22 mei 2014 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 juni 2017, wordt vervangen als volgt:

“Art. 156. Wanneer de volledige of gedeeltelijke beëindiging van de diensten werd vastgesteld overeenkomstig de regels van de opdracht-documenten en de aanbesteder in het bezit werd gesteld van de lijst van gepresteerde diensten of van de factuur, gaat hij over tot het nazicht en stelt hij de formaliteiten betreffende de oplevering, waarna hij de dienstverlener in kennis stelt van de resultaten hiervan. Het nazicht vindt in elk geval plaats binnen de behandelingstermijn bedoeld in artikel 160, eerste lid.

Wanneer de diensten beëindigd worden vóór of na deze datum, stelt de dienstverlener de leidend ambtenaar hiervan per aangetekende zending of bij elektronische zending die op vergelijkbare wijze de exacte datum van de verzending waarborgt in kennis en vraagt hem tot de oplevering over te gaan.”

Art. 14. Artikel 160 van hetzelfde besluit, vervangen door het koninklijk besluit van 22 mei 2014 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 juni 2017, wordt vervangen als volgt:

“Art. 160. De aanbesteder verricht het nazicht en de betaling van het aan de dienstverlener verschuldigde bedrag binnen de behandelingstermijn van dertig dagen vanaf de vaststelling van de volledige of gedeeltelijke beëindiging van de diensten, waarvan de modaliteiten zijn vastgelegd in de opdracht-documenten. De betaling kan echter slechts plaatsvinden voor zover de aanbesteder over de regelmatig opgemaakte factuur en de lijst van gepresteerde diensten beschikt, alsook over de andere, eventueel vereiste documenten.

De in het eerste lid bedoelde behandelingstermijn bedraagt zestig dagen voor opdrachten geplaatst door aanbesteders die gezondheidszorg verstrekken en die specifiek voor dat doel zijn erkend, zij het enkel voor de diensten verbonden aan die specifieke activiteit.

In de volgende gevallen wordt een uitzondering gemaakt op het eerste lid:

- indien de ontvangstdatum van de factuur niet vaststaat, vinden het nazicht en de betaling plaats binnen een termijn van dertig dagen na de datum van het beëindigen van de diensten;

- indien de aanbesteder de factuur vóór het beëindigen van de diensten ontvangt, vinden het nazicht en de betaling plaats binnen een termijn van dertig dagen na het beëindigen van de diensten.

De behandelingstermijn wordt geschorst naar rato van het aantal dagen:

1° van overschrijding van de termijn waarover de dienstverlener beschikt om zijn factuur in te dienen, indien de aanbesteder heeft voorzien in een verificatie op basis van de lijst van gepresteerde diensten of van een afzonderlijke schuldvordering en in de indiening van de factuur na verificatie;

2° dat nodig is om het antwoord van de dienstverlener te ontvangen, wanneer de aanbesteder hem, in het kader van de hoofdelijke aansprakelijkheid, moet ondervragen over het werkelijke bedrag van zijn sociale of fiscale schuld als bedoeld in artikel 30bis, § 4, en 30ter, § 4, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, alsook in artikel 55 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen.”.

Art. 15. Voor de opdrachten waarvan de geraamde waarde lager is dan de drempels voor de Europese bekendmaking, treedt dit besluit in werking op 1 januari 2025, voor zover hun aankondigingen van opdracht vanaf die datum worden bekendgemaakt of, bij ontstentenis van een verplichting tot voorafgaande bekendmaking, voor zover vanaf die datum wordt uitgenodigd tot het indienen van een offerte.

Voor de opdrachten waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of hoger is dan de drempels voor de Europese bekendmaking, treedt dit besluit in werking op 1 januari 2025, voor zover hun aankondigingen van opdracht vanaf die datum worden bekendgemaakt of, bij ontstentenis van een verplichting tot voorafgaande bekendmaking, voor zover vanaf die datum wordt uitgenodigd tot het indienen van een offerte. Voor deze opdrachten wordt de datum van verzending door het

Art. 11. Dans l'article 129 du même arrêté royal, modifié par l'arrêté royal du 22 mai 2014, les mots « prévu à l'article 120, alinéa 2 » sont remplacés par les mots « prenant cours à compter de la livraison ».

Art. 12. Dans l'article 131 du même arrêté royal, modifié par l'arrêté royal du 22 juin 2017, les mots « à l'article 120 » sont remplacés par les mots « à l'article 127 ».

Art. 13. L'article 156 du même arrêté royal, remplacé par l'arrêté royal du 22 mai 2014 et modifié par l'arrêté royal du 22 juin 2017, est remplacé par ce qui suit :

«Art. 156. Lorsque l'adjudicateur est en possession de la liste des services prestés ou de la facture et que la fin totale ou partielle des services est constatée conformément aux modalités fixées dans les documents du marché, l'adjudicateur effectue la vérification, procède aux formalités de réception et en notifie le résultat au prestataire de services. En tout état de cause, la vérification se fait dans le délai de traitement visé à l'article 160, alinéa 1er.

Lorsque les services sont terminés avant ou après cette date, le prestataire de services en donne connaissance par envoi recommandé ou envoi électronique assurant de manière équivalente la date exacte de l'envoi au fonctionnaire dirigeant et demande de procéder à la réception.».

Art. 14. L'article 160 du même arrêté, remplacé par l'arrêté royal du 22 mai 2014 et modifié par l'arrêté royal du 22 juin 2017, est remplacé par ce qui suit :

« Art. 160. L'adjudicateur effectue la vérification et le paiement du montant dû au prestataire de services dans le délai de traitement de trente jours à compter de la constatation de la fin totale ou partielle des services, dont les modalités sont fixées dans les documents du marché. Le paiement ne peut toutefois être effectué que pour autant que l'adjudicateur soit en possession de la facture régulièrement établie, de la liste des services prestés ainsi que des autres documents éventuellement exigés.

Le délai de traitement visé à l'alinéa 1er est de soixante jours pour les marchés passés par des adjudicateurs qui dispensent des soins de santé, uniquement pour les services relatifs à l'exercice de cette activité, et qui sont dûment reconnus à cette fin.

Il est fait exception à l'alinéa 1er dans les cas suivants :

- lorsque la date de réception de la facture n'est pas certaine, la vérification et le paiement sont effectués dans un délai de trente jours après la date de la fin des services ;

- lorsque l'adjudicateur reçoit la facture avant la fin des services, la vérification et le paiement sont effectués dans un délai de trente jours après la fin des services.

Le délai de traitement est suspendu à concurrence du nombre de jours :

1° de dépassement du délai dont dispose le prestataire de services pour introduire sa facture, si l'adjudicateur a prévu une vérification sur la base de la liste des services prestés ou d'une déclaration de créance séparée, ainsi que l'introduction de la facture après vérification ;

2° qui est nécessaire, dans le cadre de la responsabilité solidaire, pour recevoir la réponse du prestataire de services lorsque l'adjudicateur doit l'interroger sur le montant réel de sa dette sociale ou fiscale au sens de l'article 30bis, § 4 et 30ter, § 4, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, ainsi que de 55 du Code de recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales. ».

Art. 15. Pour les marchés dont le montant estimé est inférieur aux seuils fixés pour la publicité européenne, le présent arrêté entre en vigueur le 1er janvier 2025, dans la mesure où leurs avis de marché ont été publiés à partir de cette date ou à défaut d'une obligation de publication préalable, dans la mesure où l'invitation à introduire une offre a été lancée à partir de cette date.

Pour les marchés dont le montant estimé est égal ou supérieur aux seuils fixés pour la publicité européenne, le présent arrêté entre en vigueur le 1er janvier 2025, dans la mesure où leurs avis de marché ont été publiés à partir de cette date ou à défaut d'une obligation de publication préalable, dans la mesure où l'invitation à introduire une offre a été lancée à partir de cette date. Pour ces marchés, la date d'envoi de l'avis par la plateforme e-procurement au Journal officiel de

e-procurement platform van de aankondiging naar het Europees publicatieblad als de datum van bekendmaking van de aankondiging van opdracht beschouwd.

Art. 16. De Eerste Minister is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te l'Île d'Yeu op 12 augustus 2024.

FILIP

Van Koningswege :
De Eerste Minister,
A. DE CROO

l'Union européenne est considérée comme la date de publication de l'avis de marché.

Art. 16. Le Premier Ministre est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à l'Île d'Yeu, le 12 août 2024.

PHILIPPE

Par le Roi :
Le Premier Ministre,
A. DE CROO

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

[C – 2024/008655]

1 SEPTEMBER 2024. — Koninklijk besluit houdende de toekenning van een éénmalige federale subsidie voor de uitvoering van maatregelen gericht op het versterken van het toezicht en de veiligheid van havens en luchthavens op het gebied van de strijd tegen de drugshandel

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

Het ontwerp van koninklijk besluit dat ik de eer heb ter Uwer ondertekening voor te leggen beoogt de toekenning van een federale subsidie aan de gouverneurs van de provincies Oost-Vlaanderen, Limburg, Luik en Henegouwen om de strijd tegen drugs op te voeren, overeenkomstig de wet van 22 december 2023 houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2024, waaruit een krediet van 1.250.000 euro werd genomen uit de voorlopige toewijzing, opgenomen in het programma 06-90-1 (basisallocatie 90.10.01.00.01) en verdeeld onder het programma 17-90-1 (basisallocatie 17.90.12-43.12.05).

Bij kennisgeving van 13 oktober 2023 bekrachtigde de Ministerraad de decentralisatie van aanvullende middelen voor drugsbestrijding in de vorm van één enkele enveloppe van 5 MEUR voor 2024 en de structurele registratie, vanaf 2024, van een bedrag van 5 MEUR in de interdepartementale provisie aan de algemene uitgavenbegroting.

De ministers van Justitie, Binnenlandse Zaken, Financiën en Volksgezondheid werden gezamenlijk belast met de verdeling van de bedragen, met actieve bijdrage van het Nationaal Drugscommissariaat (CNDC). In november 2023 werd een oproep tot projecten, uitgaande van het CNDC, gericht aan de diensten en autoriteiten betrokken bij de strijd tegen drugs.

Na analyse van de verschillende ingediende projecten heeft het CNDC, op basis van zijn expertise en overeenkomstig de taken die hem bij wet zijn toegewezen, een voorstel tot verdeling over de vier bovengenoemde ministers vorgelegd.

De selectiecriteria waren de volgende:

- Maatregelen bevorderen met een hoge zichtbaarheid en een meetbare impact in 2024, met een rendement op investering;
- Bij voorkeur betreffende innovatieve en multidisciplinaire pilootprojecten waarbij de samenwerking zijn meerwaarde aantooit.

Op 20 december 2023 heeft het CNDC, na overleg met de kabinetten, een inhoudelijk voorstel over de te selecteren voorstellen ingediend bij de vier betrokken ministers. Dit voorstel werd vervolgens, door de betrokken kabinetten, geanalyseerd en gewijzigd.

Op 3 mei 2024 heeft de Ministerraad een definitief voorstel goedgekeurd dat voorgelegd werd door de vier bovengenoemde ministers.

Om het probleem van de verplaatsing van het fenomeen, onder andere ten gevolge van de veiligheidsmaatregelen van de havens van Antwerpen, tegen te gaan is er voorgesteld om een éénmalige subsidie van 500.000 euro toe te kennen aan de gouverneur van de provincie Limburg en 350.000 euro aan de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen voor onderzoek naar en het in werking stellen van maatregelen met het oog op een betere bewaking en beveiliging van de havens op hun ambtsgebied.

Er is eveneens een bedrag van 200.000 euro toegekend aan de gouverneur van de provincie Luik voor onderzoek naar en het in werking stellen van maatregelen met het oog op een betere bewaking en beveiliging van de havens en luchthavens op zijn ambtsgebied.

Tot slot zal een bedrag van 200.000 euro ter beschikking gesteld worden aan de gouverneur van de provincie Henegouwen voor onderzoek naar en het in werking stellen van maatregelen met het oog op een betere bewaking en beveiliging van de luchthaveninfrastructuur in Gosselies.

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

[C – 2024/008655]

1er SEPTEMBRE 2024. — Arrêté royal portant attribution d'un subsidie fédéral unique pour la mise en œuvre de mesures visant à renforcer la surveillance et la sécurité des ports et aéroports dans le domaine de la lutte contre le trafic de drogues

RAPPORT AU ROI

Sire,

Le projet d'arrêté royal que j'ai l'honneur de soumettre à Votre signature vise l'attribution d'un subsidie fédéral aux gouverneurs des provinces de Flandre Orientale, du Limbourg, de Liège et du Hainaut destiné à renforcer la lutte contre la drogue, conformément à la loi du 22 décembre 2023 contenant le Budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2024, dans laquelle un crédit de 1.250.000 euros a été prélevé du crédit provisionnel, inscrit au programme 06-90-1 (allocation de base 90.10.01.00.01) et réparti sur le programme 17-90-1 (allocation de base 17.90.12-43.12.05).

Par notification du 13 octobre 2023, le Conseil des ministres a entériné la dévolution de moyens supplémentaires à la lutte contre la drogue, à raison d'une enveloppe unique de 5 MEUR pour 2024 et de l'inscription structurelle, à partir de 2024, d'un montant de 5 MEUR dans la provision interdépartementale au Budget général des dépenses.

Les ministres de la Justice, de l'Intérieur, des Finances et de la Santé publique ont conjointement été chargés de la répartition de ces montants, avec la participation active du Commissariat National Drogue (CNDC). En novembre 2023, un appel à projets a été adressé par le CNDC aux services et autorités concernés par la lutte contre la drogue.

Après analyse des différents projets introduits, sur la base de son expertise et conformément aux missions qui lui ont été attribuées légalement, le CNDC a formulé une proposition de répartition aux quatre ministres précités.

Les critères de sélection étaient les suivants :

- Favoriser des mesures ayant une grande visibilité et un effet mesurable en 2024, avec un retour sur investissement ;
- Concerner de préférence des projets pilotes innovants et pluridisciplinaires où la coopération démontre sa valeur ajoutée.

Le 20 décembre 2023, le CNDC a, après consultation des cabinets, soumis aux quatre ministres concernés une proposition de fond sur les projets à sélectionner. Cette proposition a ensuite été analysée et amendée par les cabinets concernés.

En date du 3 mai 2024, le Conseil des ministres a validé une proposition finale soumise par les quatre ministres précités.

Pour contrer le problème du déplacement de phénomène dû, notamment, aux mesures de sécurisation du port d'Anvers, il est proposé d'allouer un subsidie unique de 500.000 euros au gouverneur de la province du Limbourg et de 350.000 euros au gouverneur de la province de Flandre Orientale pour la recherche et la mise en œuvre de mesures visant à renforcer la surveillance et la sécurité des ports sur leur territoire de compétence.

Un montant de 200.000 euros est également alloué au gouverneur de la province de Liège pour la recherche et la mise en œuvre de mesures visant à renforcer la surveillance et la sécurisation des infrastructures portuaires et aéroportuaires sur son territoire de compétence.

Enfin, un montant de 200.000 euros sera également mis à la disposition du gouverneur de la province du Hainaut pour la recherche et la mise en œuvre de mesures visant à renforcer la surveillance et la sécurisation des infrastructures aéroportuaires de Gosselies.